

RIBIČ

3

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2016
LETNIK LXXV

ISSN 0350-4573

Pestra predstavitev naše ribičije

Tudi letošnja sejemska sezona v Ljubljani se je začela s sejmom NATOUR Alpe-Adria Turizem, ki je potekal od 27. do 30. januarja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na skupni razstavnici smo se pod nazivom Športni ribolov na rekah, jezerih in v morju v Sloveniji tudi letos skupaj predstavili Ribiška zveza Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije in Zveza za športni ribolov na morju Slovenije.

Ribiška zveza Slovenije je na sejmu predstavila svoje dejavnosti, povezane z varovanjem voda, upravljanja z ribjim življenjem in ribolovom na rekah in jezerih Slovenije. Predstavili smo prenovljen in dopolnjen ponatis brošure Muharjenje v Sloveniji, ki smo jo skupaj pripravili Ribiška zveza Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije in Slovenska turistična organizacija. Skupaj z Zavodom za ribištvo Slovenije smo izpostavili sulca, ki smo ga letos razglasili za ribo leta. Poudarek smo dali tudi ribolovu krapovcev in plenilk. Poleg tega smo obiskovalcem ponudili dva prospekta: enega o dejavnosti Ribiške zveze Slovenije, drugega pa na temo varstva domorodnih ribjih vrst v sladkih vodah. Posebej so se s svojimi prospekti in filmi predstavile še RD Bled, Idrija, Ljubno, Novo mesto, Bistrica, Tržič in Tolmin.

Zavod za ribištvo Slovenije se je predstavil s svojim strokovnim

Ribiška zveza Slovenije je na sejmu predstavila svoje dejavnosti, povezane z varovanjem voda, upravljanja z ribjim življenjem in ribolovom na rekah in jezerih Slovenije. (Foto: I. Holy)

delom na področju sladkovodnega ribištva. Obiskovalcem sejma so prikazali zanimiv film o vzreji sulcev ter jim ponudili brošure domorodnih ribjih vrst slovenskih celinskih voda. Predstavili so svoje strokovno delo na področju upravljanja s slovenskimi domorodnimi ribjimi vrstami v celinskih vodah, s poudarkom na sulcu in potočni postrvi. Na razstavnici

stojnici je Zavod za ribištvo Slovenije predstavil tudi zasnovano za projekt RIBA PARK – ribiško učno pot, ki jo načrtujejo v sodelovanju z RZS na lokaciji v Gammeljnah, kjer imajo sedež. Projekt je uvrščen tudi v sklop projekta Ljubljana, zelena evropska prestolnica 2016.

Zveza za športni ribolov na morju Slovenije je predstavila možnosti športnega ribolova v Sloveniji na morju in ribolovno opremo za ribolov na morju.

Obiskovalci so na razstavnem paviljonu lahko poskusili specialitete iz sladkovodnih rib, več vrst paštet iz prekajenih postrvi, morski ribiči pa so ponudili bakalar.

Poleg splošnih obiskovalcev so naš razstavnici prostor obiskali tudi številni novinarji. Med obiskovalci je bilo letos več mladih kot prejšnja leta, in sicer iz osnovnih in srednjih šol, ki so se z zanimanjem ustavili na našem razstavnem paviljonu.

Borut Jerše

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2016	☾	●	☽	○	☾																										
MAREC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2016	●	☽	○	☾																											
APRIL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULUV ○ SREDNJI ULUV ○ SLAB ULUV CIPRINIDI ▲ DOBER ULUV ▲ SREDNJI ULUV △ SLAB ULUV

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se
od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

SEJMI

- Pestra predstavitev naše ribičije**
Borut Jerše 42
Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 42

AKTUALNO

- Posvet s predsedniki ribiških družin**
Jure Ušeničnik 44

OHRANIMO NARAVO

- Glavati kapič (*neogobius kessleri*) – riba pritepenka**
Dr. Metka Povž 45
Vider je vedno več
Helmut Belanyecz 46

- Kar 70 % sladkovodnih vrst smo že izgubili, spreminimo navade!**
Bojan Stojanović 47

RIBIŠTVO

- Ali bomo v prihodnosti v ribogojnicah ribe hranili s kobilicami?**
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 48
Ihtološka raziskava Save Bohinjke
Dr. Kaja Pliberšek 50

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

- Ribiške mreže – nekoč vsakdanji ribolovni pripomoček**
Dr. Romana Erhatic Širnik 53

REPORTAŽE

- Ribolov na Južnem otoku Nove Zelandije**
Kristjan Štravs, Luka Serianz 54

ALI JIH POZNAMO

- Krka, kakor radostni spomin na prvi ribolov**
Jure Ušeničnik 58

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

- Veter v lice**
Lenart Levičar Bahtijari 62

MORSKI RIBOLOV

- Ko zapoje ribiško kolesce, se v človeku nekaj premakne**
Jure Ušeničnik 66

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

- Ribolov ščuke z Božičkom**
RD Bled 68

RIBIČI PIŠEJO

- Profesorica iz Mure**
Aleš Mir 68

EN DAN Z RIBIČI

- Prvo srečanje**
Lenart Levičar Bahtijari 69

NASVETI

- Posebna naveza**
Radek Filip 73

RIBIŠKA PRIPOVED

- Življenjska pot puhovke Sivke**
Nace Nouvel 76

V SPOMIN

- Božo Bašelj** 77

RIBIČI KUHAJO

- Ocvrt file krapa v kefirju in file tolstolobika v zeliščni omaki**
Borut Jerše 78

KAPITALNI ULOVI

- 79

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.
Uredništvo

Posvet s predsedniki ribiških družin

Na posvetu predsednikov RD, ki je 16. februarja potekal v Čebelarskem domu v Lukovici, so se nekateri pristojni pogovarjali o programu upravljanja rib v celinskih vodah RS za obdobje 2010–2021. Vodstvo RZS je predlagalo izobraževalne oblike za ribiške družine v letu 2016, nato je ponudilo analizo dneva slovenskih ribičev za leto 2015 in predloge za letos. Na koncu so člani Komisiji za delo z mladimi podelili priznanja in nagrade tistim ribiškim družinam, ki so v minulem letu v svoje vrste uspele pritegniti največ mladih članov.

Po uvodnem pozdravu dr. Miroslava Žaberla, predsednika RZS, sta s posvetom začela Lucija Ramšak in Dejan Pehar z ZZRS. Na kratko sta predstavila novosprejeti program upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije za obdobje od 2010 do 2021, ki je bil sprejet decembra lani. Dejala sta, da je dokument temelj za pripravo novih načrtov ribiškega upravljanja v ribiškem območju in ribiškoogjitvenih načrtov. Izdelava slednjih pomeni odlično priložnost, da ribiške družine uveljavijo vse spremembe, ki so jih ugotovile v svojih ribiških okoliših v zadnjih šestih letih.

Poudarila sta, da je temelj za program Zakon o sladkovodnem ribištvu iz leta 2006. V ZZRS so z vsebinami seznanjeni generalno, podrobnosti pa poznajo posamezne RD, zato sta pozvala k sodelovanju. V zaključni fazi uveljavljanja programa bodo prišli na vrsto ribiškoogjitveni načrti (RGN). Poudarja, da bodo pogovori zelo natančni in želijo si dobrega sodelovanja z vsemi RD. V nadaljevanju sta pojasnila, da so tekmovalne trase del programa. Izzive vidita pri tekmovalstvu v lovu krapovcev, manj pri muharjenju. Priporočata, naj zadeve, ki jih RD nameravajo izvajati, čim prej vključijo v dokumente. Sprejetje območnih načrtov je načrtovano do konca maja, s poletjem oziroma do konca letošnjega leta pa bodo pripravili RGN. Opozorila sta, da bo drugačna tudi višina koncesije, vendar ne bo drastično odstopala od obstoječe, razen tam, kjer je bilo več turističnega ribolova. Kot zatrjujejo na ZZRS, bodo v duhu podpore domorodnim ribjim vrstam za nekatere izmed njih tudi povečali najmanjšo dovoljeno lovno mero za uplen, šarenke pa je v vodah posebnega pomena po novem mogoče upleniti povsod.

Dr. Žaberl in spec. Pehar sta omenila

Posvet, ki ga je organizirala RZS, sta vodila dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS, in sekretar Igor Miličič. Udeležila sta se ga tudi predstavnika ZZRS Lucija Ramšak, strokovna sodelavka, in spec. Dejan Pehar, direktor zavoda.

Posveta se je udeležilo veliko predsednikov in drugih funkcionarjev ribiških družin. Največ zanimanja je, razumljivo, pritegnil novosprejeti program upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije za obdobje do leta 2021.

tudi novosti glede Sporazuma med R Slovenijo in R Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju (SOPS). Na ZZRS se želijo pogovarjati z RD, ki upravljajo z mejnimi vodami. Prosili jih

bodo za stike s hrvaško stranjo. Glede na sporazum naj bi veljal tisti ribolovni režim, ki je ostrejši. Na vprašanje o izvajanju SOPS je Pehar odgovoril, da je izid trenutno še neznan.

Udeleženci so komentirali pomanjkljivosti aplikacije RIBKAT, nezadostno osredotočanje na pomen krapovcev (denimo platnice), izpostavili pa so tudi bojazen v obliki zmanjšanja ribolovnih dni in povečanja višine koncesijske dajatve.

Glede izobraževalnih oblik za vodstva RD v letu 2016 je RZS predlagala izvedbo dveh dogodkov. Dr. Žaberl je poudaril, da so ena glavnih nalog RZS. Prisotne je pozval k aktivnejši udeležbi. Za leto 2016 predlagajo izvedbo izobraževanja na temo samostojne izdelave spletne strani in ustrezne predstavitve za promocijske dejavnosti RD. Drugi predlog zadeva projekt Natura 2000 in njegov vpliv na ribiško načrtovanje. Pri izvedbi slednjega bodo na dogodek povabili tudi nosilca projekta iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki bo na voljo za vprašanja udeležencev. Ribiške družine bodo o izvedbi izobraževanj obveščene pravočasno.

Kratko analizo dneva slovenskih ribičev 2015 je pripravil sekretar Igor Miličič. Skupaj z dr. Žaberlom sta ugotovila, da ima praznik dobre temelje, vendar je v medijih še vedno premalo odmeven. Letos bodo izpostavili sulca, z njegovim motivom bodo v sodelovanju s Pošto Slovenije pripravili tudi posebno izdajo poštne znamke. Organizirali bodo tudi razstavo na temo preteklosti in prihodnosti sulca v Sloveniji.

Pred zaključkom posveta so člani Komisije za delo z mladimi podelili priznanja in nagrade tistim ribiškim družinam, ki so v minulem letu v svoje vrste uspele pritegniti največ mladih članov. Kratka slovesnost, ki sta jo vodila Anton Kosi in Nuša Božičnik, se je nanašala na natečaj za najuspešnejšo RD pri včlanjevanju mladih ribičev. Z njim so želeli spodbuditi vodstva RD in njihove mentorje za številčnejše vključevanje mladih v ribištvo. Vrsto let že ugotavljajo, da se članstvo stara, podmladka pa je premalo. Lani so se najboljše izkazali v RD Lendava: pridobili so kar devetnajst novih pionirjev in mladincev, sledijo RD Slovenska Bistrica, Tolmin, Novo mesto in Bistrica Domžale. Člani Komisije za delo z mladimi imajo tudi nov e-naslov: komisija.dmr@ribiska-zveza.si. Mentorje vabijo, naj jim posredujejo vsa vprašanja, povezana z delom z mladimi. V komisiji zatrjujejo, da bodo vsakomur svetovali in pomagali po najboljših močeh.

Udeleženci so uspešen posvet sklenili z ribiškim klepetom.

Jure Ušeničnik

Glavati kapič (*neogobius kessleri*) – riba pritepenka

V Sloveniji naj bi živel 94 različnih, izključno sladkovodnih vrst rib in piškurjev. Kakorkoli: ta številka se je pred nedavnim povišala na 95, saj so lani v Savi pri Obrežju ujeli še eno, za Slovenijo novo tujerodno ribjo vrsto. Ta je res »sveža«, saj k nam prihaja po Savi iz Hrvaške, kjer vedo zanj že celo desetletje. Pričakovali smo jo, njena prisotnost v Savi na meji s Hrvaško nas ni presenetila.

Lokacija najdbe dokazuje, da se seli po toku navzgor. Takega primera naselitve neke ribe v Sloveniji doslej ne poznamo. Nove vrste, ki pri nas niso nikoli živele, so različnega izvora. Večina tujerodnih je namerno ali nenamerno naseljenih iz drugih dežel, predvsem za namene ribogojstva ali ribolova. Tiste, ki priplavajo same, pa so pri nas prej izjema kot pravilo.

Slika 1: Glavati kapič (*Neogobius kessleri*) (foto: M. Povž)

Slika 2: Glavati kapič – v trebušni prisesek zrasle trebušne plavuti. (Foto: M. Povž)

Najnovjšo ribjo najdbo so ujeli v Savi pri Obrežju, ujeli in določili pa so jo hrvaška ihtiologinja dr. Marina Piria, srbski ihtiolog dr. Momir Paunović in strokovnjaki Inštituta J. Štefan.

Glavatega kapiča je na prvi pogled kaj lahko zamenjati s kapljem (*Cottus gobio*) zaradi podobne oblike telesa, ploščate in široke glave, velikosti in telesne risbe (slika 1). Ko pa ga obrnemo na hrbet, se takoj pokaže bistvena razlika – v lijak zraščeni trebušni plavuti tik za bazami prsnih (slika 2), kar še zdaleč ni

značilnost glavatcev (Cottidae), ampak kapičev ali glavočev (Gobiidae). Zaradi izrazito velike glave smo to ribjo pritepenko poimenovali **glavati kapič**.

Glavatega kapiča uvrščamo v družino kapičev (Gobiidae; red Perciformes, razred Actinopterygii), ki ima pri nas v jadranskem porečju še enega precej manjšega sladkovodnega sorodnika, **primorskega kapiča** (*Padogobius martensii*). Tako ima sedaj vsako slovensko povodje svojega predstavnika iz družine kapičev.

Doslej so ga v zahodni Evropi našli v Nemčiji, Avstriji, Srbiji, na Hrvaškem in sedaj še pri nas. Sicer pa je domorodna vrsta vzhodne Evrope (Romunija, Bolgarija, Kazahstan, Moldavija, Rusija in Ukrajina). Berg navaja kot njegovo naselitveno območje vzhodno Evropo – točneje delto Donave (Braila, jezero Brates) – jezera Kagul, Yalpukh, Katlabukh, Kitai, Dnjestr s pritoki od Limana do Kamentes-Podol'ske regije; Dnjeper do Dnepropetrovska; Odesso in obale Kaspijskega morja in Volgo pri Astrakhanu. Glavati kapič v svojem prvotnem naselitvenem območju naseljuje obalne lagune, brakične vode in spodnje tokove rek, kjer se zadržuje na kamnitem dnu. Je manjša riba, zraste največ do 22 cm, primerki iz Črnega morja zrastejo od 12 do 18 cm. Ima ploščato široko glavo. Telo je sivkasto rjavkasto ali rdečkasto rjavkasto s temnejšimi rjavimi lisami; pet jih poteka od sredine navzdol. Temne pege ima tudi po hrbtu. Ob straneh na glavi so okrogle svetlejšje in temno obrobljene pege. Na bazah prsnih plavuti so prečni temnejši pasovi, sicer pa po vseh plavutih potekajo temne pege v progah. Hrani se s planktonskimi rakci in manjšimi ribami. Drsti se aprila in maja, ikre odlaga v porcijah in jih varuje, kar je pri evropskih sladkovodnih ribah redkost. Brez dvoma se že uspešno razmnožuje v Sloveniji, kar sklepamo iz lokacije prve najdbe. Verjetno bomo o glavatem kapiču v Sloveniji odslej večkrat slišali in pisali – glede na to, kako se bo pojavljal v naših vodah. Morda je njegova razširjenost večja, kot vemo sedaj, in naseljuje že Muro, Dravo

Dr. Metka Povž

Vider je vedno več

Na območju celotne Avstrije je sredi prejšnjega stoletja vidra skorajda izginila, razen majhne, a stabilne populacije v pokrajini Waldviertel v deželi Spodnji Avstriji in na južnem delu dežele Štajerske. Potem so prišli na vrsto zaščitni ukrepi. Med drugim sta organizaciji WWF in Diners zbirali denar za širitev populacije vidre v Avstriji, kar je dokumentirano s časopisnimi oglasi. Čeprav usoda zbranega denarja ni popolnoma jasna, je bilo javnosti zagotovljeno, da organizaciji nista spuščali vider v naravo. Dejstvo pa ostaja, da se je vidra razširila po celotnem državnem ozemlju.

Škodo na odprtih vodah je težje določiti, vendar jo je glede na omenjena dejstva jasno videti. Za veliko vodotokov v pokrajini Waldviertel je zelo težko najti nove zakupnike ribiških pravic, saj so videti brez rib. To so najhujši posegi v zasebno lastnino.

Iz regionalnega problema v nacionalnega

Če so bile vidre pred desetimi leti problem le ene pokrajine, so sedaj postale razširjene po skoraj celotni Avstriji, in to ne samo kot ekonomski, temveč tudi kot ekološki problem. Na celotnem državnem ozemlju je prizadeta ribogojška dejavnost, prav tako pa na vse več

kormoranov. Toliko o »nevarnosti iztrebljenja«. V resnični nevarnosti iztrebljenja so ribe.

Naravovarstvo mora varovati vse živalske vrste

Naravovarstveniki ščitijo celotno naravo, tudi ribje populacije. Če povzamemo red. prof. dr. Friedericha Reimoserja z Raziskovalnega inštituta za divje živali in ekologijo: »Vse pogosteje se postavlja vprašanje, ali naj zaščita posameznih živalskih vrst ostane še naprej nedotakljiva ali pa je bilo z zaščito posameznih vrst, npr. kormorana, ustvarjeno neravnovesje v naravi. Za vsakega razumnega človeka ne sme biti dvomov, da je tam, kjer se posamična živalska vrsta tako močno namnoži, da s tem ogroža obstoj drugih živalskih vrst, potrebno vzpostaviti regulacijo števila preštevilne vrste. V nasprotnem primeru se poruši biotska raznovrstnost. Naravni mehanizmi vzpostavljanja ravnotežja v

Vidra ...

... in njena žrtev

Koliko jih je?

O točnem številu vider ni enotnega mnenja. Dolgo so uporabljali metodo štetja vidrinih iztrebkov pod mostovi. Postavlja se vprašanje, ali je šla vidra vedno pod most, če je začutila potrebo, in ali ni vider, kjer ni mostov. Po mnenju dr. Andreasa Kranza je potemtakem nacionalni park Donau – March – Auen pri kraju Hainburg eno izmed od redkih območij, kjer naj ne bi bilo vider, kar pa je zelo vprašljivo.

Kar zadeva škodo, ki jih povzročajo vidre, ni nobenega dvoma. Prva poročila o škodnih primerih so bila ravno iz pokrajine Waldviertel. V letu 1999 so vidre na tamkajšnjem območju v ribogojniških obratih požrle 27.789 kg rib, v letu 2005 pa se je teža povečala na 52.134 kg rib. Še eno neizpodbitno dejstvo: v tej pokrajini je bila med letoma 1998 in 2007 prijavljena škoda na ribah enormnih 1.524.4900,00 evrov. Vsi posamezniki, ki so ribogojstvo izvajali kot dodatno dejavnost, so obupali, kajti ogrožen je bil njihov obstoj.

potokih in majhnih rekah ni več mogoče podeliti zakupniških pravic.

Dr. Franz Kohl, specialist Avstrijskega odbora za ribištvo in zaščito narave (ÖKF) pred ribjimi plenilci, pravi, da Evropska direktiva o flori in favni vsaki živalski vrsti zagotavlja samoobnovljivo zdravo populacijo. Prav je tako in tako določilo velja tudi za vidre. A Direktiva obenem ne dopušča nobene prekoračitve števila populacije posamezne vrste, ampak izrecno dovoljuje posege v število populacije, tudi z odstrelom, če živalska vrsta povzroča škodo in ni ogrožen njen obstoj.

V tem primeru si deželne vlade v Avstriji ne morejo več zatiskati oči; pojavljajo se že prvi pravilniki o stanju in uravnavanju populacije vider. Pravilniki sami po sebi niso dovolj, a tudi dolga pot se začne s prvim korakom. Prav tako samoumevni so protesti raznih skrajnežev, češ da hočejo (ribiči) vidre iztrebiti. Podobne trditve poznamo pri težavah s kormorani. Spomnimo se: v Evropi trenutno prebiva 2,2 milijona

območjih kulturne krajine, ki jo je človek že tolikokrat spremenil, ne delujejo več tako, kot v divojini.«

Pri vprašanju lovstva in ribištva dr. Reinmoser razlaga, da po trenutnih mednarodnih standardih vsaka raba naravnih virov pomeni ohranjanje biotske raznovrstnosti, seveda ob strogem upoštevanju določil trajnostne rabe naravnih virov. Podobno trdi tudi resolucija IUCN ex 2000, ki navaja, da trajnostno naravnano ribištvo pomeni varovanje narave.

Ideološko pretirano varstvo ribjih plenilcev nikakor ne pomeni varstva narave. Varstvo biotske raznovrstnosti ni noben poligon za fanatike. Skrajnežev ne bo mogel prepričati nihče. V deželne službe za varovanje narave mora prodreti spoznanje, da je treba preseči večdesetletno pretirano varovanje posameznih vrst. Naravovarstvo mora varovati vse vrste enako.

*Helmut Belanyecz,
Fischotter im Vormarsch,
Fisch und Gewasser, št. 4/2015
Prevedel Igor Miličič*

Kar 70 % sladkovodnih vrst smo že izgubili, spremenimo navade!

Ob svetovnem dnevu mokrišč WWF Adria začneja kampanjo *Naše reke, naše bogastvo!*, s katero želi opozoriti na ogroženost sladkovodnih virov v Sloveniji in regiji.

Znanstveniki so enotni, ko gre za neverjetno biotsko raznovrstnost dinarskega loka, še posebno njegovih sladkovodnih ekosistemov. Reke, jezera in mokrišča v naši regiji so pod vse večjim pritiskom zaradi regulacije in izgradnje infrastrukture, kot so hidroelektrarne. Da bi povečali zavest o ekoloških storitvah, ki jih ohranjene reke in mokrišča nudijo ljudem, in izpostavili grožnje, s katerimi se soočajo sladkovodni ekosistemi, WWF ob svetovnem dnevu mokrišč, ki je 2. februarja, začneja kampanjo *Naše reke, naše bogastvo!*, ki bo potekala prek socialnih omrežij vse do svetovnega dneva varstva voda, 22. marca.

Glede na zadnje Poročilo WWF o stanju planeta so sladkovodne vrste pod največjim pritiskom in njihovo število se je v zadnjih petdesetih letih zmanjšalo za več kot 70 %. Z agresivno regulacijo sladkovodnih ekosistemov ne ogrožamo le njihovih ekoloških storitev, ki so pomembne ljudem in družbi (filtracija vode in oskrba s pitno vodo, zadrževanje visokih voda v primeru poplav, možnosti za turizem in rekreacijo), ampak ogrožamo tudi preživetje številnih živalskih in rastlinskih vrst. Naša regija je bogata z vsemi vrstami rek, jezer in mokrišč in se ponaša z vrsto izjemnih naravnih danosti:

- največjim presihajočim jezerom v Evropi (Cerkniško jezero, Slovenija),
- največja soteska v Evropi (Džerdapska soteska na reki Donavi, Srbija),
- drugim najglobljim kanjonom na svetu (reka Tara, Črna gora),
- drugim najglobljim jezerom v Evropi (Ohridsko jezero, Makedonija),
- največjo mrežo podzemnih rek in jezer v Evropi,

– zadnjimi lagunami in deltami v Sredozemskem morju (delta reke Neretve na Hrvaškem in v BiH, Karavasta laguna v Albaniji),

– izjemnim številom endemičnih vrst rib in jamskega živalstva.

Mokrišča, reke in jezera v regiji nudijo dom več kot 250 vrstam rib in več kot sedemdesetim vrstam dvoživk, od katerih

jih je veliko endemičnih vrst. Mokrišča so ena najbolj produktivnih ekosistemov. Čeprav pokrivajo le 3 % površine kopnega, shranjujejo dvakrat več ogljika kot vsi svetovni gozdovi skupaj. V naši regiji jih najbolj ogrožajo regulacijski sistemi za namakanje ter številni slabo načrtovani hidroenergetski projekti.

V regiji so reke pod vse večjim pritiskom zaradi gradnje rečnih nasipov, izkopavanja usedlin iz korita, regulacije pretoka kot ukrepa za nadzor poplav ter izgradnje hidroelektrarn. Tako ogrožamo naravne dele reke in življenjski prostor številnih rastlinskih in živalskih vrst, posebno endemičnih, ki se težko prilagodijo na spremembe v količini, hitrosti in temperaturi reke.

Hidroelektrarne po definiciji niso zelena energija. WWF izvaja projekt na področju trajnostne hidroenergetike, s katerim želi doseči sistemske spremembe v načinu, na kakršnem so hidroenergetski projekti zamišljeni, načrtovani in odobreni. To vključuje razglasitev con izključitve – območij, kjer je gradnja hidroelektrarn prepovedana zaradi izjemnih naravnih vrednosti, obvezno izgradnjo ribjih stez ter zagotavljanje ekološkega toka dolvodno od jezov.

Znatno povečanje načrtovanja in gradnje novih hidroelektrarn v regiji dinarskega loka je nastalo zaradi kombinacije domačih energetskega potreb in gospodarskih težav, v katerih je izvoz energije pomemben vir dodatnih proračunskih prihodkov, razpoložljivosti sredstev tujih investitorjev, pa tudi razpoložljivih vodnih virov. WWF želi s svojim delom v regiji vplivati na sistem načrtovanja razvoja hidroelektrarn na način, kako vlagatelji sprejemajo odločitve o naložbah ter na večjo zastopanost civilne družbe v procesih odločanja.

Cilj WWF je zavarovati najpomembnejše sladkovodne habitate v regiji Dinaridov, vključno z razglasitvijo novih zavarovanih območij. Mura, Drava in Donava so edinstveno rečno območje z izjemno naravno in kulturno dediščino, ki se razteza čez več kot 800.000 hektarjev v petih državah: Avstriji, Sloveniji, Madžarski, Hrvaški in Srbiji. Zaradi izjemnega naravnega bogastva, zaradi katerega to območje imenujemo tudi Evropska Amazonka, je območje predlagano za zaščito v okviru UNESCO Biosphere Reserve. Tako bi zagotovili varstvo in dobro upravljanje tega čezmejnega rečnega ekosistema ter ohranjanje edinstvenih naravnih in kulturnih vrednot.

Kampanja *Naše reke, naše bogastvo!* bo uporabnikom Facebooka v naslednjih nekaj tednih predstavila najpomembnejše in najlepše reke in mokrišča v Sloveniji, BiH, Srbiji, Črni gori, na Kosovu, Hrvaškem in v Albaniji in katere so grožnje, s katerimi se soočajo. Da bi se vključili v kampanjo, sledite <https://www.facebook.com/wwf-adria>.

Svetovna fundacija za zaščito narave WWF (World Wildlife Fund) je ena največjih in najbolj spoštovanih neodvisnih organizacij za varstvo narave, ki s skoraj petimi milijoni privrženecv in globalnim omrežjem deluje v več kot sto državah. Poslanstvo WWF je ustaviti degradacijo Zemljinega naravnega okolja in graditi prihodnost, v kateri ljudje živijo v sožitju z naravo skozi ohranjanje svetovne biotske raznovrstnosti, zagotavljanjem

trajnostne uporabe obnovljivih naravnih virov in spodbujanjem zmanjševanja onesnaževanja ter potratne porabe. Za več informacij od delu WWF v regiji obiščite: <http://adria.panda.org/sl/>.

WWF for a living planet®

Bojan Stojanović

Ali bomo v prihodnosti v ribogojnicah ribe hranili s kobilicami?

Do leta 2050 bo na Zemlji predvidoma devet milijard ljudi, ki bodo lačni, če se do takrat pridelava hrane ne bo vsaj podvojila, za kar pa je zaradi obremenitev okolja in vremenskih sprememb zelo malo možnosti. Zato je treba nujno poiskati učinkovite trajnostne rešitve, ki bodo nadomestile dosedanje vire hrane. Zanesljivo se bo do leta 2050 podvojila prireja rib in drugih vodnih živali, saj je akvakultura že nekaj desetletij najhitreje razvijajoča se živinorejska panoga, z novimi rešitvami pa se bo razvijala še hitreje in lažje.

Nujno dvakratno povečanje proizvodnje hrane najmanj v razmeroma kratkem času je težko obvladljiv globalni problem, saj so oceani že zdaj preveč izkoriščani, širjenje kmetijskih površin pa je mogoče le izjemoma, saj pridelava hrane zelo vpliva na okolje in na celotno družbo. Za živinorejsko proizvodnjo je treba veliko zemlje, kar vpliva na krčenje gozdov, povzroča erozijo tal in uničenje rodovitne zemlje, manjša rastlinsko raznolikost, onesnažuje vodo in je nevarnost za zdravje ljudi. Več kot tretjina žita na svetu, s katerim bi lahko nahranili tri milijarde ljudi, se uporabi v živinoreji. Zaradi živinoreje, posebno še govedoreje, nastane tudi največ izpustov amonijaka in toplogrednih plinov, ki se bodo, če se med tem ne bo nič spremenilo, do leta 2050 povečali za 80 %. Težava je tudi globalno segrevanje, ki s seboj zanesljivo prinaša pomanjkanje vode, vseh drugih mogočih posledic pa niti še ne znamo predvideti. Poleg tega čedalje več ljudi odklanja uživanje mesa, med drugim tudi zato, ker se več njihova ozaveščenost o pravicah in dobrobiti živali. Da bi torej zadovoljili potrebe po hrani, ki je že zdaj ponekod primanjkuje, bo treba najti učinkovite trajne rešitve in za prihodnje rodove pridelavo hrane postaviti na nove temelje. Raziskave morebitnih nadomestil potekajo v več smereh, veliko pa obeta gojenje žuželk.

Na žuželke pogosto gledamo kot na nadlogo in škodljivce, ki uničujejo poljščine in ogrožajo živali, čeprav imajo v naravi ključno vlogo za preživetje. Z oprashaanjem vplivajo na ohranjanje rastlin, z razgradnjo organskih snovi izboljšujejo rodovitnost zemlje ter so tudi naravni sovražniki nekaterih škodljivcev. Čeprav skoraj ne sodi v kontekst tega prispevka, moramo spomniti tudi na dobro znane koristi, ki jih imamo od medonosnih čebel in sviloprejk. Znano je,

da z ličinkami nekaterih žuželk ponekod v humani medicini zdravijo trdovratne rane. Z žuželkami se ljudje po svetu tudi prehranjujejo in po navadi mislimo, da je uživanje žuželk (entomofagija) izhod v sili, ker ljudem primanjkuje druge hrane. V resnici pa je uživanje žuželk svobodna izbira lokalnega prebivalstva in del običajnih prehranjevalnih navad, povezanih s kulturo in religijo. Povsem običajna je entomofagija v tropskih krajih, ker so tam žuželke večje, se zbirajo v skupkih in so po navadi zaradi toplega vremena tudi vse leto dosegljive. Žuželke so okusne, imajo veliko hranljivo vrednost in so zdrav vir prehrane vsaj dveh milijard ljudi. V nekaterih delih sveta z žuželkami rešujejo tudi podhranjenost otrok. Hranilne vrednosti žuželk so pri različnih vrstah različne, zato je te vrednosti težko natančno navajati. Tudi v isti skupini žuželk zaradi različnih razvojnih stopenj, različne prehrane in okolja, v katerem živijo, lahko nastanejo razlike. Na splošno pa žuželke vsebujejo veliko beljakovin, maščob, vlaknin, vitaminov in mineralov. V mokrjih je na primer vsebnost beljakovin, vitaminov, mineralov ter nenasičenih omega-3 in omega-6 aminokislin podobna, kot je v mesu rib. Užitnih je približno 1900 vrst žuželk; v glavnem so to hrošči, gosenice, čebele, ose in muhe, v manjši meri tudi različne kobilice, črički, škržati, stenice in še kaj. Ljudje žuželke za prehrano pridobivajo v naravi le za svojo uporabo, včasih jih ponujajo še na lokalnih tržnicah, gojijo pa jih na Tajlandu, Laosu in v Vietnamu. Začetki entomofagije se v zadnjem času nakazujejo tudi v Ameriki in Evropi, kjer so si začeli prizadevati, da bi tudi tu ljudje izgubili odpor in gnus do žuželk ter jih začeli uživati; sprva kot delikateso, kasneje pa tudi kot vsakodnevno hrano, s katero bi nadomestili beljakovine, ki jih v prihodnosti zaradi znanih vzrokov po vsej verjetnosti ne bo v izobilju. Žuželke

Na Danskem raziskujejo možnosti, kako bi lahko koristno uporabili trotovske ličinke, ki jih v čebelji družini odstranjujejo zaradi zmanjševanja okužbe s čebeljim zajedavcem *Varroa destructor*.

namreč ponujajo številne prednosti, pri katerih je mogoče združiti tradicionalno znanje dežel v razvoju in sodobno znanost razvitih držav. Prvi zametki teh aktivnosti so bili že leta 1990 na Nizozemskem, kjer so potem leta 2008 na Univerzi v Wageningenu skupaj z Organizacijo Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO – Food and Agriculture Organisation) tudi formalno začeli proučevati možnosti vzgoje, predelave in trženja žuželk. Pri gojenju in predelavi žuželk za prehrano bo treba glede

prehranske varnosti zadovoljiti enake pogoje, kot veljajo za druge živalske proizvode, kjer pa je še velika vrzel. Trenutno v Evropski skupnosti namreč še ni zakonodaje, ki bi določala pravila in pogoje gojenja žuželk, saj nobene od obstoječih zakonodaj, ki veljajo za druge živali, ni mogoče prenesti na žuželke, ker so povsem druga živalska vrsta. Zato je Evropska agencija za varno hrano (EFSA – European Food Safety Agency) pripravila analizo tveganj, ki lahko nastanejo pri gojenju žuželk. V jeseni leta 2015 je objavila poročilo, na podlagi katerega bodo oblikovali skupno evropsko zakonodajo, ki bo urejala to področje. Nizozemska in Belgija nekoliko prehitetava, saj sta na podlagi lastnih analiz tveganja pripravili lokalno zakonodajo

in v manjših obratih že gojijo žuželke, v glavnem molarje. Na Nizozemskem, ki je vodilna država na tem področju, si tako lahko privoščimo energijske ploščice iz molarjev in še marsikaj drugega. Začetki gojenja, predelave in trženja žuželk so tudi že v Veliki Britaniji, zelo blizu temu pa sta še Francija in Švica.

Vzporedno s prizadevanji, da bi žuželke uživali ljudje, še intenzivneje proučujejo možnosti, da bi jih uvedli v prehrano živali. Že dosedanje ugotovitve kažejo na številne prednosti, zaradi katerih bodo žuželke po vsej verjetnosti zelo kmalu nadomeščale beljakovine v prehrani ljudi ter ribjo in sojino moko v živinoreji. Bistvena prednost je, da za

vzrejo žuželk ne potrebujemo obsežnih zemljiških površin ali pa jih lahko gojimo na področjih, ki niso primerna za drugo kmetijsko dejavnost. Za vzrejo žuželk pridelovalci tudi ne bodo potrebovali svoje zemlje in se bodo zato lahko vključili tudi tisti, ki teh površin nimajo. Žuželke so po navadi manj zahtevne glede prehrane in jih bomo lahko gojili na različnih organskih odpadkih ter na tak način skrbeli za čisto okolje. Zelo dobra je tudi izraba (konverzija) hrane, saj je za en kilogram žuželk v povprečju porabimo 1,7 kg snovi. Žuželke se hitro in množično razmnožujejo. Ena pomembnejših prednosti je, da pri proizvodnji žuželk skoraj ne bo emisij amonijaka in toplogrednih plinov. Velika prednost je majhna poraba vode, ki je bo v prihodnje zagotovo primanjkovalo. Pri žuželkah bo tudi veliko manj odpadka, saj se lahko skoraj vse porabi; pri drugih živalih namreč porabimo komaj kaj več kot 50 %, pri govedu celo samo 40 %. Krma, pridobljena na podlagi žuželk, ima podobne lastnosti, kot jih imata ribja moka in soja ter bo zato imela tudi enako tržišče. Primernost obroka iz žuželk so preskusili v prehrani perutnine, prašičev, prežvekovalcev in rib ter ugotovili, da se različno in odvisno od vrste živali z žuželkami lahko zamenja od 25 do 100 % sojine moke. Zamenjava ribje moke in soje bo še posebno dragocena v akvakulturi, ki je najhitreje rastoča živinorejska panoga in zato potrebuje čedalje več ribje moke, ki jo v glavnem pridobivajo iz morskih rib, katerih ulov se manjša in se zato ribja moka neprestano draži. Zamenjava sojine moke s krmo na podlagi žuželk v intenzivni vzreji rib bo dragocena tudi zato, ker sojina moka zaradi neravnovesja med esencialnimi in neesencialnimi aminokislinami, neprijetnega okusa ter veliko vlaknin in škroba sploh ni najprimernejša izbira. Uvrstitev žuželk v intenzivno vzrejo rib je smiselna tudi zato, ker so žuželke del njihove prehrane v naravi. V zadnjem desetletju je bilo na sladkovodnih ribah, če omenim le šarenko, lososa, tilapijo in romba, opravljenih veliko raziskav o učinkih različnih žuželk, kot so na primer različne kobilice in molarji, termiti, hrošči, hišne muhe, komarji, vojaška muha in še nekatere druge, na rast in razmnoževanje rib. Če so zamenjali 20 do 50 % ribje moke s krmo, pripravljeno iz žuželk, je bil prirast rib enak ali celo boljši. Pri uporabi krme, pripravljene iz kobilic (*Oxya fuscovittata*), pa so imele ribe tudi več in bolj kakovostne ike. Na Norveškem so leta 2013 sprejeli lokalno zakonodajo, na temelju katere z različnimi dietami iz žuželk poskusno prehranjujejo losose. Prvi rezultati raziskav, za katere so namenili več kot milijon evrov, so zelo obetavni. Seveda so to šele začetni ko-

raki in bo potrebnih še veliko raziskav, da bodo dejansko začeli gojiti žuželke za proizvodnjo krme tudi industrijsko. Predvsem je nujno treba ugotoviti vsa tveganja, ki jih lahko prinaša ta dejavnost, ter določiti enotne standarde in pravni okvir. Če omenim le nekaj tveganj, so to razni onesnaževalci, kot so težke kovine, mikotoksini, ostanki pesticidov in morda tudi povzročitelji bolezni. Na splošno bi lahko trdili, da je težko verjetno, da bi žuželke kot nevretenčarji svoje bolezni prenašali na vretenčarje, vendar bo treba to še raziskati. Težavi, na kateri je treba misliti že na začetku, so bolezni žuželk in zdravstvena problematika, ki se bo v intenzivnem gojenju prav gotovo pojavljala. Čeprav je pred množično industrijsko pridelavo žuželk po vsej verjetnosti še zahtevna in dolga pot, je povsem gotovo, da poti nazaj ni več in bo vzreja žuželk slej ko prej postala stvarnost. Za to dejavnost je namreč izjemno zanimanje, na kar kaže dejstvo, da so publikacije FAO, objavljene na spletni strani leta 2013, do lani prenesli sedemmilijonkrat. Navdušenje posameznikov, ki v gojenju žuželk vidijo nov vir zaslužka, kaže tudi množična udeležba na delavnicah, ki jih organizirajo na Nizozemskem. Leta 2014 se je ene od njih udeležilo kar 450 udeležencev iz 45 držav. Če spomnimo na prednosti, ki smo jih navajali v tem sestavku, se vzreja žuželk vsaj za prehrano živali tudi v resnici zdi smiselna.

*Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in
gojitev divjih živali, rib in čebel,
Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si*

Literatura

Barroso FG. in sod. (2014). The potential of various insect species for use as food for fish. *Aquaculture* 422–423: 193–201.

Henry M., Gasco L., Piccolo G., Fountoulaki E. (2015). Review on the use of insects in the diet of farmed fish. Past and future. *Animal Feed Science and Technology* 203: 1–22.

Jansson A., Berggren A. (2015). Insects as Food - Something for the Future? A report from Future Agriculture, Uppsala, Swedish University of Agricultural Sciences (SLU). Risk profile related to production and consumption of insects as food and feed. (2015). *EFSA Journal*.

Van Huis A. in sod. (2013). Edible insects. Future prospects for food and feed security. FAO Forestry Paper 171. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome. <http://www.fao.org/docrep/018/i3253e/i3253e.pdf>

Van Huis A., Dicke M., van Loon JJA. (2015). Insects to feed the world. *Journal of Insects as Food and Feed* 1: 3–5.

Van Huis A. (2015). Edible insects contributing to food security? *Agriculture & Food Security* 4:20.

Ihtiološka raziskava Save Bohinjke

Celoten tok Save Bohinjke je razdeljen med tri ribiške upravljavce. Ribiška družina (RD) Bohinj upravlja z zgornjim tokom reke, od mostu pri svetem Janezu do cestnega mostu pod Bohinjsko Bistrico. Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS) upravlja s srednjim tokom reke, vse do jezua v Soteski. Pod jezom v Soteski Sava Bohinjka preide pod upravljanje RD Bled.

Lani smo se vsi upravljavci Save Bohinjke združili in naredili skupno raziskavo ribjih združb na celotnem toku reke. Rezultat skupnega dela je spremenjeno ribiško upravljanje na naši Savi Bohinjki. Tako bomo poskušali zagotoviti učinkovitejše in hitreje spremembe v zeleno smer.

V Savi Bohinjki smo naseljenost rib ocenili med 1.000 in 2.000 osebkov na hektar vodotoka. V ribji združbi je zelo prevladovala šarenka (slika 2). Njen številčni delež je presegel 50 %, v zgornjem in srednjem toku celo 60 %. Pogost je bil tudi lipan. Njegov številčni delež je znašal 15 % in več. Poleg šarenke in lipana so bile v Savi Bohinjki splošno razširjene vrste še blistavec, kapelj in potočna postrv. V zgornjem toku reke smo poleg splošno razširjenih vrst našli še vrste, kot so klen, jezerska postrv in menek. V srednjem toku se je pojavil sulec. V spodnjem toku smo poleg splošno razširjenih vrst zabeležili še mreno, klena in sulca.

Glede na rezultate raziskav smo se odločili, da za najpomembnejše ribolovne vrste na Savi Bohinjki prilagodimo ribiško upravljanje. Predvidevamo namreč, da je

gosto naseljena šarenka v Savi Bohinjki eden od razlogov, ki onemogočajo povečanje populacije potočne postrvi in zmanjšujejo uspešnost drsti lipana.

Šarenka

Naseljenost in številčni delež šarenke v Savi Bohinjki se na odseku, s katerim upravlja ZZRS, z leti povečujeta (slika 3). V letu 2013 smo njeno naseljenost v revirju ZZRS ocenili na 700 osebkov na hektar (52 %), v letu 2014 na 1000 osebkov na hektar (59 %), letos pa je ocena naseljenosti šarenke znašala že kar 1.200 osebkov na hektar vodotoka (64 %). Povečevanje števila šarenke v vodotoku je posledica zelo uspešne naravne drsti vrste. V vodotoku namreč prevladujejo osebkvi, dolgi manj kot 30 cm, ki jih ne vnašamo v vodotok (slika 4).

Predvidevamo, da velika gostota šarenke v vodotoku negativno vpliva na nekatere vrste rib. Šarenka je dokaj nezahtevna in prodorna vrsta, ki izpodriva druge podobne, vendar zahtevnejše vrste, kot je potočna postrv. Poleg tega se šarenka rada hrani z ikrami in tako zmanjšuje uspešnost drsti

drugih vrst rib, predvsem tistih, ki ikre odlagajo prosto na rečno dno (npr. lipan).

Na ZZRS smo se odločili, da bomo poskusili omejiti povečanje številčnosti šarenke v Savi Bohinjki. Zato smo letos spremenili njen ribolovni režim na *ujemi in upleni* za celoten revir ZZRS.

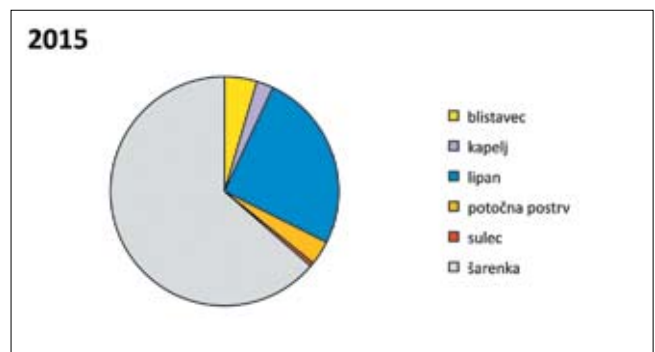
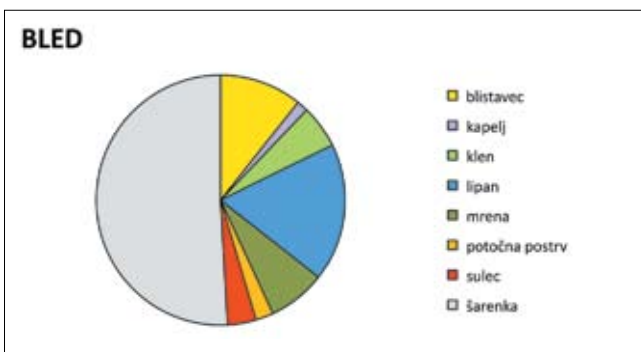
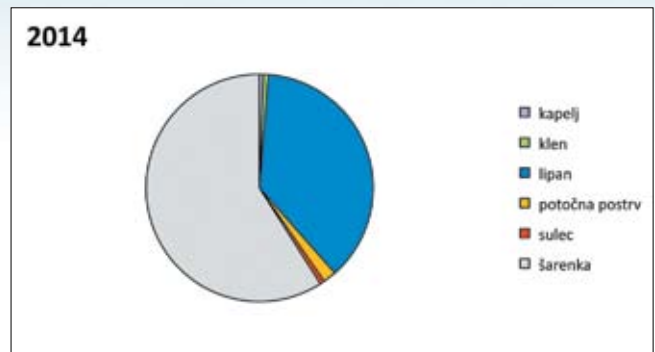
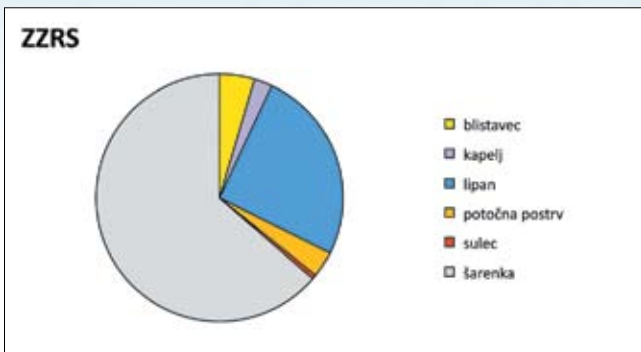
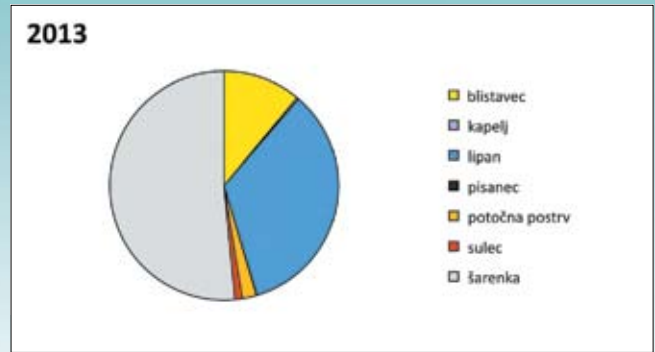
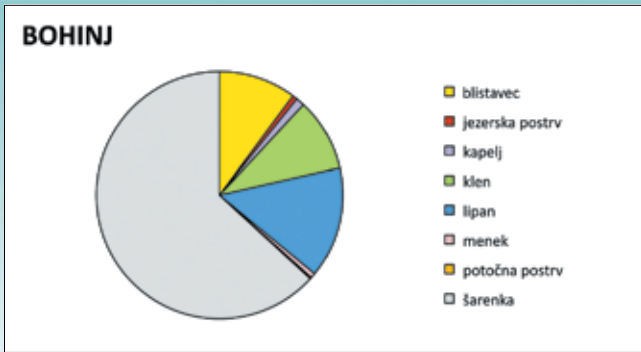
Lipani

V revirju ZZRS smo naseljenost lipana ocenili na 500 osebkov na hektar vodotoka. Enako naseljenost smo ocenili tudi v letih 2013 in 2014. Njegovo številčnost smo v Savi Bohinjki vzdrževali z vlaganji. V prejšnjih letih je bila namreč drst lipana zelo neuspešna. V reki skoraj ni bilo majhnih osebkov, letos pa smo prvič opazili več majhnih ribic (Slika 5). Njihovo številčno povečanje je verjetno posledica prejšnjih vlaganj spolno zrelih osebkov v vodotok.

Zaradi težnje po stabilni populaciji lipana v Savi Bohinjki bomo letos poskušali izboljšati uspešnost njegove drsti. Omejevali bomo število šarenk v vodotoku in na drstiščih lipana, v času njegove drsti ter postavili table s prepovedjo ribolova in brodenja (Slika 6).

Slika 1: Sava Bohinjka jeseni 2015

Slika 2: Številčni delež vrst v Savi Bohinjki glede na upravljavca. Odsek Bohinj je v ribiškem upravljanju RD Bohinj, odsek ZZRS je v ribiškem upravljanju ZZRS in odsek Bled je v ribiškem upravljanju RD Bled.

Slika 3: Številčni delež vrst v revirju Save Bohinjke v ribiškem upravljanju ZZRS v letih 2013, 2014 in 2015.

Sulec

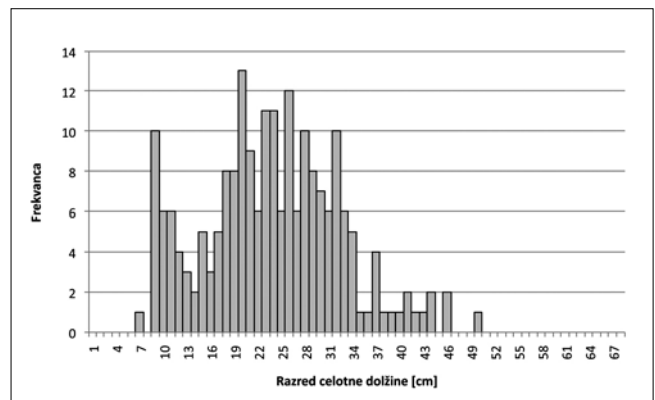
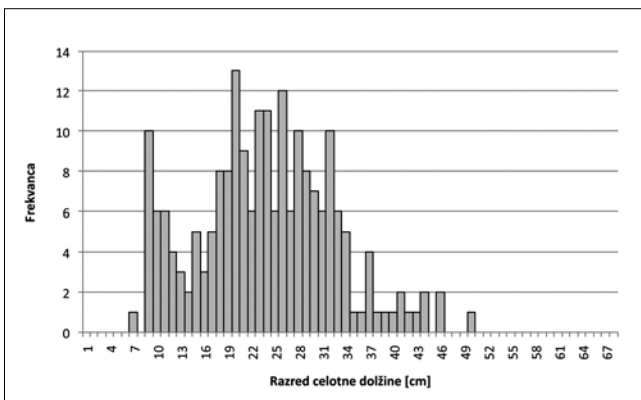
V revirju ZZRS smo naseljenost sulca ocenili na deset osebkov na hektar vodotoka. Podobno naseljenost smo ocenili tudi v letih 2013 in 2014. Med vzorčenjem smo letos našli markiranega sulca. Odčitavanje markice je prikazano na sliki 7. ZZRS že od leta 2008 markira vse vložene sulce, da bi bolje spoznali njegovo biologijo

in življenjski prostor. Več o markiranih najdete na naši spletni strani www.zzrs.si/page/markiranje-sulcev-v-savi.

Po naših ocenah je naseljenost sulca v Savi Bohinjki primerna, zato zanj ne bomo spreminjali ribolovnega režima.

Potočna postrv

V revirju ZZRS smo letos naseljenost potočne postrvi ocenili na 65 ▶

Slika 4: Frekvenčni histogram dolžin telesa osebkov šarenke v revirju Save Bohinjke v ribiškem upravljanju ZZRS

Slika 5: Frekvenčni histogram dolžin telesa osebkov lipana v revirju Save Bohinjke v ribiškem upravljanju ZZRS

Slika 7: Med vzorčenjem Save Bohinjke smo našli markiranega sulca, ki je bil v reko spu-
ščen leta 2012. Slika prikazuje odčitavanje številke markice.

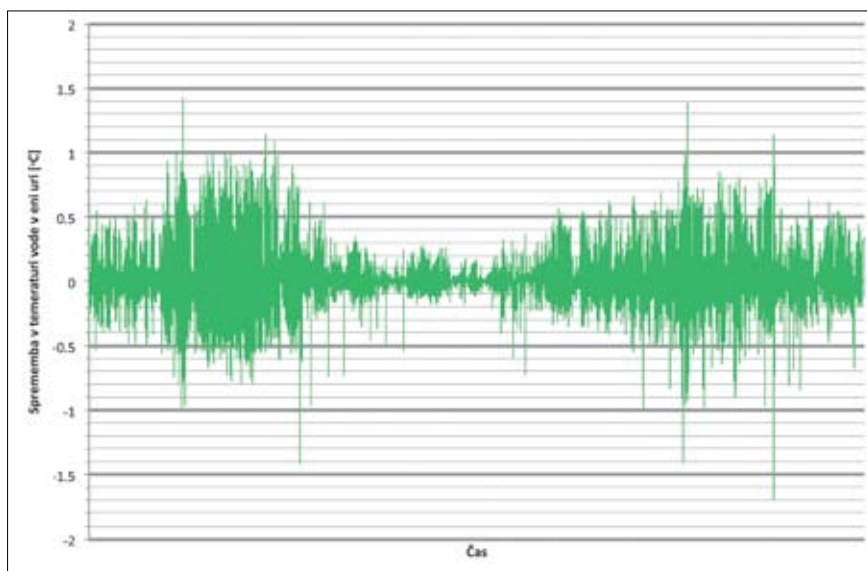
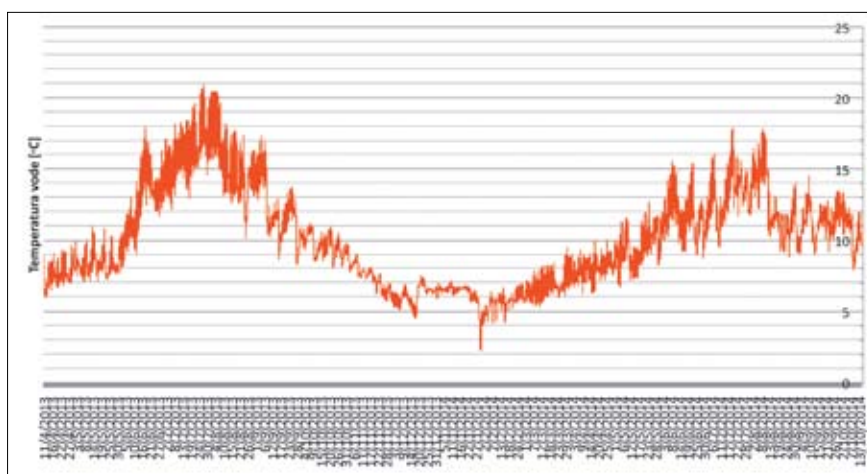
Slika 8: Sulec v Savi Bohinjki

Slika 6: Tabla, ki prepoveduje ribolov in brodenje po vodi
v času lipanove drsti.

osebkov na hektar vodotoka. V letih 2013 in 2014 smo njeno naseljenost ocenili na trideset osebkov na hektar. Povečanje števila potočne postrvi je posledica vlaganj vrste v vodotok in ne posledica uspešne naravne drsti. V reki so namreč zgolj veliki osebk, katerih velikost ustreza vnesenim osebkom. Mladih, majhnih osebkov praktično ni.

V preteklosti je potočna postrv množično poseljevala Savo Bohinjko in je v ribji združbi številčno prevladovala. Med letoma 1998 in 2007 se je njena populacija zelo zmanjšala. Zdaj je njena zastopanost v ribji združbi zgolj nekaj odstotkov (slika 2). Razlog za tako zmanjšanje v številu osebkov potočne postrvi v Savi Bohinjki ni znan. Na ZZRS smo z meritvami temperature vode na desetih mestih Save Bohinjke preverili, ali je previsoka temperatura vode vzrok za zmanjšanje populacije. Meritve smo opravljali vsako uro dve poletni sezoni, od 11. 4. 2013 do 11. 10. 2014. Na vsakem mestu smo opravili več kot 13.000 meritev; nobena ni presegla 21,5 °C, najvišja povprečna temperatura pa je bila okoli 18 °C (slika 8, zgoraj). Poleg tega hitre spremembe v temperaturi

Slika 8: Prikaz rezultatov iz enega meritvenega mesta pri kraju Nomenj. Temperatura vode v Savi Bohinjki (zgoraj) in temperaturne spremembe vode v uro (spodaj). Meritve so potekale vsako uro od 11. 4. 2013 do 11. 10. 2014 (N = 13272).

vode niso presegle 2 °C (slika 8, spodaj). Take temperaturne lastnosti vode potočni postrvi ne povzročajo težav.

V naslednjih letih bomo poskušali okrepiti populacijo potočne postrvi. Omejevali

bomo število šarenk in se posluževali vnosa različnih razvojnih stopenj potočne postrvi, od ikre do odraslih osebkov.

*Dr. Kaja Pliberšek,
Zavod za ribištvo Slovenije*

STARI NAČINI RIBOLOVA (2. DEL)

Ribiške mreže – nekoč vsakdanji ribolovni pripomoček

V preteklosti so ljudje v vseh večjih vodah lovili ribe z različnimi mrežami, o čemer pričajo arheološke najdbe in tudi pisni arhivski viri. V Narodnem muzeju v Ljubljani hranijo uteži za ribiške mreže, njihove kopije pa si je mogoče ogledati tudi v ribiškem oddelku Tehniškega muzeja v Bistri pri Vrhniki. Skozi stoletja se oblika uteži ni dosti spreminjala. V mlajši kameni dobi so uporabljali kamnite uteži, od rimske dobe naprej pa tudi svinčene.

V arhivskih virih od 16. stoletja naprej največkrat zasledimo podatke o uporabi različnih mrež, kot so bile na primer mreže drage, vlaki (vade) in različni tipi plavajočih mrež.

Mreža draga je bila redko pletena, dolga trideset dunajskih sežnjev (57 metrov). Kot navaja Umekova, so speli dve ali tri mreže skupaj in z njimi prekrizarili reko. Na tak način so pred stoletji lovili lipane v Savi. Janko Lokar v svojem lovsko-ribiškem slovarju navaja, da je to večja mreža, ki naj bi jo dobili od Italijanov, slednje pa glede na navedbe Umekove, ki je temeljito proučila arhivske dokumente v državnem arhivu o ribiški dejavnosti, verjetno ne drži.

Dragi podobna mreža je bila vlak (vad), ki je po Lokarju le dolga mreža. Kot navaja Umekova, je bil vlak dolg dvajset dunajskih sežnjev (38 metrov), na enem koncu širok pet dunajskih sežnjev (9,5 m), na drugem nekoliko manj in obtežen s svinčcem. Vlak je bil posebno uporaben za ribolov iz čolna. Del mreže je ostal na kopnem, drugi konec mreže pa so v polkrogu po vodi zopet povlekli na kopno. Na tak način so lovili v Dravi in na Cerkniskem jezeru, verjetno pa tudi drugje.

Z zmanjševanjem števila poklicnih ribičev ter z zaostrovanjem zakonodaje je bilo manj tudi zanimanja za ribolov z mrežami. Veljavo so dobile zopet v prvih letih po drugi svetovni vojni, v času obvezne oddaje rib za potrebe splošne porabe. Velike količine rib, ki so jih morale ribiške zadruge oziroma ribiška društva oddati, je bilo mogoče uloviti le s pomočjo mrež. V rabi so bile tako imenovane mreže stavnice, vlačilne in globinske mreže.

Mreže stavnice, imenovali so jih tudi lovnice, so sestavljale tri mreže skupaj: dve zunanji z velikostjo oken do največ 25 cm ter notranja z odprtinami, velikimi največ tri centimetre.

Najpogosteje so uporabljali mreže, dolge do 15 metrov, visoke pa meter in pol. S stavnico so zaprli določeni odsek vodne proge. Pri tem je bilo pomembno, da so preprečili prehod rib v glavno strugo. V večjih vodah so

Ribolov z mrežami in saki na Cerkniskem jezeru po ilustraciji nemške izdaje Brownovega potopisa (1686). Dokumentacija ribiškega oddelka Tehniškega muzeja Slovenije.

lahko povezali tudi več stavnic skupaj. V tako nastavljeno past so podili ribe bodisi s palicami (drogovi) z brega, v visokih vodah pa iz čolna. Za lov velikih rib so stavnico postavili zvečer, počakali čez noč in zjutraj pobrali ribe iz mreže. Kot so navedli, so bile tovrstne mreže primerne za gospodarski lov (lov potrošnih rib za trg), pa tudi za čiščenje salmonidnih voda nezaželenega ribjega plevla.

Druga vrsta so bile tako imenovane vlečne mreže (vlaki), ki so jih uporabljali v vodah, kjer je bilo dno čisto, brez vejevja ali skal. V takih mrežah so se ribe najmanj poškodovale, zato so z njimi lovili tudi postrvje vrste rib.

Vlakov je bilo več vrst, odvisno od vodnih razmer in vrste rib, ki so jih lovili. Določene vlečne mreže je bilo mogoče uporabljati kot mreže stavnice, s pomočjo drugih so zaobkročili ribe oziroma jih obkolili, zato so tovrstne mreže imenovali tudi gonilne mreže; dolge so bile 15 do 20 metrov, za ribolov v večjih rekah (Muri, Dravi, Krki) pa so lahko merile tudi do 70 cm. V Muri so uporabljali mrežo (vlak), dolgo 50 do 60 metrov in so z njo zaprli celotno reko.

Tretja vrsta so bile globinske mreže, ki so bile lahko visoke do štiri metre, dolge pa tudi do sto metrov. Praviloma so bile manjše, odvisne od velikosti rib, ki so jih lovili; bile so zelo tanke, pletene iz tankega bombaža, spodnji del pa so obtežili, da so počasi tonile proti dnu. Tudi te mreže so lahko nastavili zvečer, zjutraj pa pobrali ribe iz njih. Uporabljali so jih ribiči v Lahinji, Muri ter v nekaterih zajezitvenih vodah.

Že najstarejši ribiški redi so zajemali vrsto prepovedi ribolova z mrežami. Praviloma so vsi navajali predpisano dovoljeno velikost odprtin (okenc) na mreži. Odprtine na mrežah so morale biti izdelane po vzorcu, ki ga je pripravil deželni ribiški mojster. Mreže, ki niso ustrezale, so ribičem odvzeli. Kljub prepovedim in kaznim so preozko pletene mreže, to je mreže s preozkimi odprtinami, pogosto uporabljali.

Romana Erhatic Širnik

Viri:

Jelačin M. in Pirc A. S., 1955. Ribiške mreže in njihova uporaba. Ribič, str. 149–152

Novak V., 1947. Lov in ribolov. Ljudska prehrana v Prekmurju, str. 33

Umek E., 1970. Ribištvo in ribolov. Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev str. 469–520)

Ribolov na Južnem otoku Nove Zelandije

Nova Zelandija, dežela »tam spodaj«, kot ji pravimo Slovenci, je pogosto sinonim za prelepo pokrajino, pa tudi edinstveno zgodovino in kulturo. Gre za majhno državo, ki se razprostira na površini 286.000 m² in obsega dva otoka, Severni in Južni otok. Če jo primerjamo s Slovenijo, ugotovimo, da je njena površina trinajstkrat večja, število prebivalcev, Kivijev¹, pa le dvakrat večje od Slovenije (nekaj več kot 4,8 milijona).

Nova Zelandija ponuja številne aktivnosti, med katere spada tudi ribolov, še posebno muharjenje. V številnih alpskih rekah plavajo velike potočne postrvi, ki so cilj slehernega muharja. Moja dolgoletna želja je bila ujeti trofejno novozelandsko potočno postrv, zato sem se leta 2015 odločil, da za nedoločen čas odpotujem tja. Dobil sem vizo in v aprilu, po dolgem letu, pridal v Christchurchu². V decembru me je obiskal še ribiški prijatelj Luka in skupaj sva preživela nekaj čudovitih muharskih dni na novozelandskih rekah.

O ribolovu

Nova Zelandija je znana kot dežela z najboljšimi rekami, potoki in jezeri za ribolov »na videno«, ki pa še zdaleč ni enostaven in največkrat je potrebna dobršna mera izkušenj. Na splošno je centralni del Severnega otoka območje šarenke, Južni otok pa je znan po velikih in divjih potočnih postrveh.

Potočno postrv so na Novo Zelandijo pripeljali iz Evrope v poznih 60. letih 19. stoletja, šarenko pa nekaj desetletij kasneje iz ZDA. Obsežni vodni ekosistemi, ki vključujejo več kot sedemdeset glavnih rečnih sistemov in 770 jezer, omogočajo neskončen življenjski prostor številnim ribjim vrstam. Postrvi dosegajo izredne velikosti, kar je verjetno posledica edinstvenega ekosistema, ki postrvi uvršča na vrh prehranjevalne verige, saj nimajo naravnih sovražnikov. Številne vrste žuželk, nekatere med njimi so zelo velike, so glavni vir prehranjevanja postrvi, pogosto se na jedilniku znajdejo tudi miši.

¹ Kiviji se imenujejo prebivalci Nove Zelandije.

² Največje mesto na Južnem otoku s približno 380.000 prebivalci.

Način muharjenja, ki ga poznamo v Sloveniji in tudi na splošno v Evropi, se od novozelandskega razlikuje predvsem v tem, da so reke le redko dostopne z avtom. Največkrat je potrebna dolga pot (tudi več kot dan hoje) skozi težko prehodno gozd. Mogoč je tudi dostop s helikopterjem, kar bistveno olajša ribolov, poveča

Ena od značilnih vodnih ličink, ki se skrivajo pod prodniki.

pa stroške. Na Južnem otoku so številna podjetja, ki se ukvarjajo z vódenim ribolovom, nekatera med njimi upravljajo tudi z večjimi kočami (angl.: lodge) v neposredni bližini muharskih voda, ki muharju omogočajo zelo prestižen ribolov. Cene takšnega vódenega ribolova lahko presegajo tudi 5000 NZD³ na teden.

Načrtovanje muharjenja na Novi Zelandiji brez vodnika je lahko dvorezen meč; je cenejše, vendar je lahko neuspešno. Zakaj? Pristop k reki in sam način ribolova, metanje in vrsta muh, sta popolnoma drugačna kot v Evropi. Pogosto je treba vreči vrvico tudi več kot 20 m daleč, pri tem pa ima ribič dejansko samo en poizkus, kajti popravnega izpita ni, saj riba takoj zbeži. Pristop k reki terja zelo previdno in

³ 1 NZD = 0,6 € (26. 1. 2016)

Težko prehodno listnati gozd pogosto prekriva pobočja ob rekah.

popolno gibanje ribiča, pogosto po kolenih ali leže. Da je vse skupaj še bolj oteženo, so še »sunflies⁴«, ki ribiča dobesedno napadejo in pogrizejo, posledice pa so lahko opazne še ves teden.

Vreme je zelo spremenljivo in pogosto zelo otežuje ribolov, saj veter skoraj nikoli ne pojenja in večinoma piha s hitrostjo, večjo od 10 km/h. Temperature se zelo spreminjajo, njihov razpon pa v enem samem dnevu lahko dosega tudi 25 °C. Na splošno je znano, da je na Novi Zelandiji mogoče

⁴ Insekti, ki jih najdemo ob skorajda vseh rekah na Novi Zelandiji, podobne obadu, le veliko manjše in veliko bolj nadležne.

doživeti štiri letne čase v enem samem dnevu. Takšne vremenske razmere pogosto preizkušajo psihično pripravljenost muharja. Dejstvo pa je, da idealnih vremenskih razmer za ribolov, kot jih poznamo v Sloveniji, ni.

Cena dnevne ribolovne dovolilnice za Južni otok znaša 20 NZD, cena letne ribolovne dovolilnice za tuje državljane pa 161 NZD. Z letno ribolovno dovolilnico je dovoljeno loviti na vseh rekah Južnega otoka, dovoljen pa je tudi ribolov na morju. Ribolov na rekah je dovoljen od 1. oktobra do 30. aprila, če v pravilniku ni drugače opredeljeno. Več informacij je mogoče pridobiti

na uradni strani Fish & Game New Zealand (www.fishandgame.org.nz).

Na Južnem otoku so številne ribolovne vode, od majhnih potočkov (angl.: creek) do velikih rek in številnih jezer. V naslednjih odstavkih so opisane moje ribolovne izkušnje s štirih rek, Ashley, Hurunui, Ahuriri, Crooked river, ki jih brez težav lahko uvrstimo med najboljše vode za muharjenje na Južnem otoku.

Ashley

Reka Ashley teče skozi široko sotesko približno 50 km severozahodno od Christchurcha, v bližini manjšega mesta Oxford. Ashley spada med manjše reke oziroma srednje velikosti in ima v poletnih mesecih zelo nizek vodostaj. Dejansko reka lahko v dolgih sušnih poletnih mesecih tudi presahne. Večina ribje populacije v tej reki so potočna postrvi, redkeje tudi šarenka. Za reko Ashley so značilni globoki tolmeni, kjer se skrivajo divje potočne postrvi, ki lahko dosežejo velikost tudi 80 cm. V zgornjem toku je reka vrezana v znameniti soteski Ashley Gorge, kjer je treba biti ob padavinah zelo previden, saj reka lahko naraste tako hitro, da skozi sotesko ni mogoča vrnitev, vse dokler voda ne upade. Večino leta je ribolov zelo zahteven, ob redkih idealnih razmerah pa je mogoče ujeti zelo lepe primerke postrvi. Pristop k ribolovu terja precej izkušenj in znanja, predvsem pa dobro izbiro muh, zlasti ličink in suhih muh.

Hurunui – South Branch

Hurunui je četrta največja reka na območju severnega Canterburyja. Njeno povodje obsega 2.670 m² in teče od vzhodne strani Južnih Alp proti Tihemu oceanu, kamor se tudi izliva. Reka Hurunui v njenem zgornjem toku obsega severni (North branches) in južni (South branches) del ter velja za najbolj priljubljen ribiški cilj v okolju Canterbury. Za Hurunui je značilen zelo hiter in spremenljiv tok, ki pogosto lomi muharsko vrvico, zato je toliko težje zaznati prijem postrvi. Poleg tega je pogosto treba loviti z obale, kjer je zelo malo prostora, izvedba samega meta pa zato toliko težja. Južni del oziroma South branch predstavljajo številni tolmeni in kanjoni, kjer se skrivajo trofejne potočne postrvi. Popula-

Značilni tolmeni reke Ashley, ki jih povezujejo brzice.

Ena od predstavnic trofejnih potočnih postrvi v reki Ashley, za katere so značilne zelo velike plavuti, ki ribi omogočajo izjemno moč.

cija postrvi je manjša, vendar pa velikost postrvi izjemna. Ribolov je izredno zahteven, saj so ribe zelo previdne in plašne. Domačini zato reki pravijo »oneway ticket« (enosmerna vozovnica, op. ur.), saj je ribolov mogoč samo gorvodno, dolvodno pa je ribo praktično nemogoče ujeti.

Ahuriri

Ahuriri lahko uvrstimo med najprestižnejše muharske reke na Novi Zelandiji; teče na območju okrožja Otago, to je jugozahodno od Christchurcha. Njena struga je v zgornjem delu vrezana v obsežnem fluvio-glacialnem zasilju, ki zapolnjuje dno doline pod strmimi in z ledeniki prekritimi vrhovi Južnih Alp. Skorajda celotni zgornji tok reke Ahuriri je v naravovarstvenem parku, imenovanem Ahuriri Conversation park. Dolvodno, po približno 70 km, v bližini mesta Omarama, se izliva v jezero Benmore. Populacijo postrvi predstavljata potočna postrv in šarenka, ki lahko dosežeta trofejne velikosti. Njena bistrost, predvsem pa populacija in velikost postrvi v reki omogočajo muharju edinstven ribolov. Lovi se predvsem na majhne posnetke ličink, ob dobrih razmerah je mogoč tudi ribolov na suho muho. Večinoma je ribolov zahteven, predvsem zaradi vremena, saj neprestano piha, poleg tega ob rečnih bregovih ni rastja, zato riba takoj zazna gibe.

Značilna modra barva reke Hurunui z velikimi in globokimi tolmoni

Potočne postrvi so zelo borbene, zato je utrujanje ribe pogosto zelo zahtevno.

Ahuriri se lahko pohvali z izjemno populacijo potočnih postrvi; nekatere med njimi lahko dosežejo trofejne velikosti.

Ahuriri teče v izjemno lepi in slikoviti dolini, zato jo zlahka uvrstimo med najboljše muharske revirje na Novi Zelandiji.

V velikih in težko dostopnih tolmunih reke Crooked se skrivajo čudovite potočnice.

Eden od značilnih tolmunov reke Crooked, tik pred vstopom v kanjon.

Poleg postrvi in lososa v rekah in jezerih živijo tudi sladkovodne jegulje, ki lahko dosežejo dolžino treh metrov.

Crooked river

Reka Crooked teče na območju Južnih Alp in se izliva v jezero Brunner. Gre za enega od manj znanih in dobro skritih muharških revirjev na Južnem otoku, ki se lahko pohvali s številno populacijo trofejnih potočnih postrvi. Vendar pa ribolov, kot je značilno za Novo Zelandijo, še zdaleč ni enostaven. Postrvi se skrivajo v globokih tolmunih zelo težko dostopnega kanjona v srednjem toku reke. Osrednji del kanjona obdajajo previsne stene, zato je prehod na tamkajšnjem mestu zelo zahteven in največkrat je treba plezati po pobočjih nad reko. Voda je kristalno čista in spominja na našo reko Sočo v njenem zgornjem toku. Za dober ribolov so potrebne težje, vendar majhne ličinke, zelo pogosto pa se ribe prehranjujejo na površju in omogočajo izvrsten ribolov s suho muho.

Vtisi

Izjemno slikovita pokrajina, prečudovite reke in trofejne postrvi. S temi besedami lahko kratko in jedrnatno opišem muharjenje na Novi Zelandiji.

Iz dosedanjih izkušenj lahko zagotovo trdim, da muharjenje na Novi Zelandiji spada med težje v svetu. Klub temu pa je neponovljiva življenjska izkušnja in edinstveno doživetje, zato bi ga priporočil vsakemu muharju.

Če koga še kaj posebej zanima, mi lahko piše na e-naslov m.kristian.stravs@gmail.com.

*Besedilo in fotografije:
Kristjan Štravs in
Luka Serianz*

ZGODNJE SPOMLADANSKO MUHARJENJE NA DOLENJSKEM

Krka, kakor radosten spomin na prvi ribolov

V naših krajih se prava muharska sezona navadno začne prvega aprila, redkeje že s prihodom marca. To je nenavadno slovesen in čaroben čas! Le ribiči lahko razumemo vznemirjenje, ko po dolgi in temni zimi znova stopamo skozi vlažen jelšev gozdíč z muharico v roki in škatlico, napolnjeno z umetnimi muhami. Povsod poganja zelenje, v ribiški duši pa se prelivajo občutki ponovnega odkrivanja nečesa, kar nas poganja skozi življenje, met za metom, prijem za prijemom, domorodne rdečepikice in njihove atlantske sorodnice . . . Eden redkih muharskih draguljev, ki se pred nami razgali že marca, je dolenjska zelena lepoticica Krka.

Ko smo v drugi polovici zime, ki je za nami, zvezali nekaj sto različnih umetnih muh, smo se v mislih že pripravljali na prvi spomladanski ribolov. Odločitev, da Krko umestimo v rubriko Ali jih poznamo, na prvi pogled morda ni najbolj posrečena, zeleno lepoticico vendar pozna vsak muhar! Toda ribolov na njej je dovoljen že marca (vsaj na odseku, kjer smo lovili mi), prej kot marsikje drugje, in slednje je pretehtalo.

Na Krko smo se odpravili sredi lanskega novembra. Jeseni je tamkajšnji ribolov lahko precej zahtevnejši od spomladanskega. K temu veliko dodajo izkušnje, ki si jih postrvi naberejo v času dolgega muharskega leta. V ekipi, ki so jo sestavljali še prijatelji Bojan Cestar s sinovoma Majem in Lanom ter ribiški čuvaj Drago Novak, smo lovili v izvirnem delu Krke, v istoimenski vasi sredi samotnih širjav Suhe krajine.

Krka je prava kraška reka in največji slovenski desni pritok Save. Izvira v neposredni bližini vasi Krka, napajajo pa jo vode iz širšega kraškega zaledja, največ z območja Radenskega polja, ki je JV od Grosupljega. Prav tam teče rečica Račna, s katero gospodarijo v RD Grosuplje in v kateri živijo čudovite in velike potočne postrvi (o njih morda v kateri od prihodnjih številčk Ribiča). Račna ponikne, se pod zemljo združi z drugimi vodami iz bližnje in daljne okolice ter se na vzhodni strani Gradišča (606 m) ponovno rodi, tokrat kot Krka.

Kraške reke so zaradi ugodnih okoliščin bogato obrasle z rastlinjem, ki nudi ugodne razmere za različne nižje in višje razvite živalske vrste. Obilje hrane, kakovostna voda, raz-

Pogled na zeleno kraško lepoticico z mostu v vasi Krka

Prijatelja Bojan in Drago med ribiškim klepetom. V zgornjem delu je pristop do vode izjemno eleganten in primeren tudi za otroke ali popolne začetnike.

Pri domačiji Javornik je Krka počasnejša in globlja. Tam je bil pred leti trofejni revir, toda velike ribe boste lahko ujeli še vedno.

meroma stabilni pretoki in ugoden pH so vzroki, da so ribe iz kraških rek zdrave, močne in velike, pa tudi zelo izbirčne. Tamkajšnji ribolov ni najenostavnejši, je pa izredno pester in poučen.

Sezonski pretoki Krke so podobni kot pri drugih značilnih kraških rekah. Zgodovinsko najnižji pretoki so v avgustu. Spomladi, ko je voda napeta, bodo za ribolov prišli v izbor različni posnetki ličink in potezanke. Slednje bodo verjetno premamile največje primerke postrvi.

Glavni podatki o revirju

Odsek Krke, kjer smo lovili, je dolg okoli 9 km. Z njim gospodari Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS), razteza pa se od izvira do jezua v vasi Zagradec. Z ekipo smo lovili le na slabega pol kilometra dolgem delu od izvira pa do vasi Krka. Obetavnih mest je veliko in celotnega odseka zlepa ne boste uspeli preloviti v enem dnevu.

Dovoljeno je le muharjenje z eno muharico in eno navezavo muho. Pri ribolovu je dovoljena uporaba trnka brez zalusti ali s stisnjeno zalustjo. Ribolov iz plovil ni dovoljen.

Revir najpogosteje poseljujejo potočne postrvi, šarenke in lipani. Dovoljen dnevni uplen so trije salmonidi, od katerih je lahko le ena potočna postrv. Dovoljen je uplen le ene ribe, ki meri več kot 50 cm. Najmanjša lovna mera za potočne postrvi je 40 cm, lovna doba pa je od 1. marca do 30. septembra. Šarenke nimajo najmanjše lovne mere, lovna doba pa je za dva meseca daljša, in sicer od 1. marca pa do 30. novembra.

Obstajajo dnevne in tridnevne dovolilnice; dnevne se delijo na *ujemi in spusti* ter *ujemi in vzemi*. Prva stane 35, druga pa 45 evrov. Tridnevne dovolilnice so dražje in stanejo od 150 pa do slabih 200 evrov. Za aktualne cene vedno preverite spletne strani ZZRS, kajti pogosto imajo akcije ali pa je revir vključen v paket z nekaterimi drugimi zvenečimi revirji.

Ribolovne dovolilnice lahko kupite v trgovini Miša v vasi Krka, v gostišču Krka v vasi Gabrovčec in na sedežu Zavoda za ribištvo v Ljubljani. Nakup je mogoč tudi prek spleta na naslovu www.fishing-slovenia.si.

Dostop do Krke je najenostavnejši

po regionalni cesti Ivančna Gorica–Novo mesto. Avtomobile parkirajte na primernih mestih, posebno pa bodite pozorni na vlomilce, ki so ob Krki pogosto dejavni.

Ribolov

Začeli smo pri domačiji Javornik, do katere lahko pridete peš, če boste krenili mimo trgovine Miša sredi vasi Krka. Na lesenem mostu, ki tam vodi čez reko, smo pripravili muharice, navezali predvrvice in se obuli v škornje. Uporabili smo klasične petice, dolžine od 8 do 9 čevljev, pripadajoče vrvice, kolesca in konične predvrvice s trnico, debeline 0,12 in 0,14 mm. Sam sem sestavil šest čevljev dolgo bambusovo cepljenko, saj struga ni široka in jo je mogoče obvladati tudi s krajšimi palicami.

Prvi del ekipe je odšel na desno k jezua, drugi pa višje po toku. Povsod ob reki so travniki, na brežini pa drevesa, ki so ponekod obžagana in so zamahi s palico zato enostavni. Na tistem odseku je reka globoka vsaj do pasu – še raje več – počasna in bistra. Premikali smo se počasi, da ne bi splašili postrvi, ki so večinoma

Na travnikih nasproti domačije Javornik smo lovili kar v običajnih pohodnih čevljih. Utrujenje zapetih rib je bilo kljub temu zanimivo.

Bojanova šarenka. Ribe takšnih velikosti so za Krko nekaj običajnega.

sicer vložene, a vseeno precej previdne. S pomočjo polaroidnih očal smo prečesali vsak kotic struge. Ker so bile potočnice že v drsti, smo se jih izogibali (česar jih nismo opazili veliko). Lovili smo torej šarenke in vse po načinu *na videno*. Tak ribolov je zelo napet in zanimiv, od ribiča pa poleg natančnosti pri metanju terja še veliko splošne zbranosti.

Čeprav na gladini ni bilo veliko kolobarjev, smo najprej navezali drobnega sivaša na trnku #18. Kar nekajkrat je bilo treba vreči, preden smo ujeli prvo šarenko; merila je okoli 30 cm. Brata Maj in Lan, ki sta tudi navdušena mlada ribiča, sta jo s skupnimi močmi zajela v podmetalko, ji iz gobčka nežno izdrla umetno muho in jo spustila nazaj.

Postal nam je jasno, da so se ribe prehranjevale pod gladino, zato smo staknili glave nad škatlico s posnetki ličink in izbirali. Ribiči iz prve ekipe so navezali bakrenko, preostali pa domišljijski posnetek, porebran z bakreno žičko, s telesom iz kosmičja krem barve in z volframovo glavo zlate barve. V kratkem času – uri ali dveh – smo ujeli precej šarenk, ki pa niso bile večje od 35 cm. Ugotovili

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Krka
Revir: Od izvira do jezua v Zagradcu
Upravljaev: Zavod za ribištvo Slovenije

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	5,5	1,10
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	5,0	0,50
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	4,0	0,40
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	5,0	1,50
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	5,0	0,375
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	4,0	0,300
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	6,0	0,90
		34,5 točk	5,075 zvezdic

Dragulj iz Krke. Že res, da je majhna, toda samo pogledjte, kako čudovite barve jo krasijo!

Takšnih in večjih šarenk je v zgornjem delu Krke zelo veliko. Revir je primeren tudi za otroke in muharje začetnike.

Bakrenka (angl. Brassie) z volframovo glavo je bila v bistri in počasni vodi zadetek v polno. Nanjo so prijemale manjše in srednje velike šarenke.

Izpeljanko zajčjega ušesa (angl. Hare's Ear) na obteženem trnku #12 in z volframovo glavo v kričeči zeleni barvi so manjše šarenke napadle vedno, ko je tonila proti dnu. Za katero hrano le so jo zamenjale?

Takšni domišljjski posnetki ličink v naravnih barvah so lahko uspešne postrvje muhe. Zvezane v različnih velikostih so primerne za vse letne čase in skoraj vse tipe vodotokov. Posnetek na fotografiji se je izkazal tudi na Krki.

smo, da se možnost ulova večje ribe poveča, če na konec trnice navežemo manjši posnetek ličinke. To smo zares storili in uspeh ni izostal. Kmalu po »odkritju« je Bojan ujel največjo šarenko tistega dne: merila je dobrih 40 cm.

Ves čas smo lovili nad jezom. Ribe v mirnejšem delu Krke so nas tako zaposlile, da nam je zmanjkalo časa za odseke, nižje po rečnem toku. Sam sem zato tik pred koncem ribolovnega dne sklenil, da bom na hitro prelovil tudi del Krke od betonskega mostu pa do prvega rečnega zavoja. Na odseku, ki je dolg kakih 150 metrov, je sijajen curek, dno pa je zelo razgibano, kar botruje zanimivi oblikovanosti vodnih tokov. Bambusovo cepljenko sem zamenjal s Cortlandovo petico, serije Big Sky, ki je, mimogrede, izredno mehka in kar malo nerodna za daljše mete. Navsezal sem različico zajčjega ušesa iz veвериčjega kosmiča in volframovo glavo bakrene barve ter prečesaval mirnejše predele reke. Hitro sem ujel nekaj manjših šarenk s prekrasno pigmentacijo.

Pozornost mi je ušla k nasprotnemu bregu, kjer so se k vodi sklanjale veje dreves in gostega grmovja. Tam je bila Krka mirnejša in ravno prav globoka, nekje med kolena in pasom. 'Obetavno mesto,' sem si rekel, in ga seznanil s svojo pernatostvaritvijo. Vrgel sem petkrat, morda desetkrat, in zgodilo se ni nič. Nato pa se je glavna vrvica naenkrat ustavila in zategnil sem. Prvi trenutek je bila riba na drugi strani popolnoma mirna in vedel sem, da ni majhna. Že sekundo kasneje je zdivjala, a ne s tokom navzgor ali navzdol, kot sem pričakoval, temveč naravnost k meni. Ko se je zapodila mimo mojih nog,

sem videl, da gre za šarenko lepih rožnatih odtenkov, ki je imela 60 cm, morda 65. Kljub presenečenju sem uspel obdržati stik z ribo, toda ko se je bliskovito pomaknila v curek, je bilo vsega konec. V rokah sta mi ostala laks in pomečkana umetna muha.

'Kako čudovit zaključek prekrasnega muharskega dne,' sem si dejal, ko sem se kobacal iz reke. Nič ne de, če se je postrv snela. Želim si le, da bi še dolgo živela in kdaj pa kdaj s prijemom osrečila še katerega drugega ribiča.

Vtisi

Bogata Krka ponuja na začetku sezone, pa tudi kasneje v toplejših mesecih, neizmeren muharski navdih. V številnih tolmunih se med podvodnimi travami skrivajo tolste temne postrvi, ki se ob večerih dvigajo po žuželke h gladini, nad katero se pnejo dolge veje vitkih vrb. Z gobčki nežno prebadajo površino vode, tiste največje celo tako previdno, da kolobarje komajda opazimo.

Pri ocenjevanju se je Krka, jasno, zelo dobro izkazala: prisodili smo ji 34,5 točke (od 42 mogočih) in odlično končno oceno 5,075 zvezdice (od 6 mogočih). V dobro smo štelili kakovost vode, ribjo populacijo, pristop do vode in oceno upravljavca.

Zgodnja pomlad je muharjev čas in Krka, ta čudovita kraška lepotica, je prava reka za vstop v novo muharsko sezono v velikem slogu. Na začetku bo ob reki gotovo kar nekaj gneče, zato priporočamo, da lovite med tednom, vikendom pa se izognite ali jih prihranite za druge vodotoke. Dober prijem!

*Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik*

Veter v lice

Če ne bi nedavno postal lastnik nove ribiške palice, se tokrat najbrž sploh ne bi odpravil na ribolov. Napovedan je bil namreč precej močan veter in že zjutraj je krepko pihalo. Pa vseeno nisem mogel zdržati. Novo palico sem preprosto moral preizkusiti, pa četudi v vetru, ki »plovčkanju« ni posebno naklonjen, v tem letnem času pa je pomenil še dodatno oviro zaradi nižjih temperatur zraka.

S palico Greys specimen (3,66 m/1,25 lb) sem zapolnil vrzel, ki je nastala med mojimi palicami, ko sem predlani lovil krape na jezeru Pristava pri Mengšu in zlomil palico, ki sem jo do takrat uporabljal v ta namen. Ves čas sem iskal zamenjavo, ta palica pa je bila že od samega začetka pri vrhu mojih želja. Je vsestransko uporabna in pravzaprav namenjena bolj lahkim oblikam ribolova z obtežilnikom na dnu. Kljub temu sem si jo zamislil zgolj za ribolov krapov, linjev in podobnih rib

s pomočjo plovca. Podobno že imam, le da je nekoliko krajša, uporabljam pa jo največ za ribolov vseh vrst rib s »fiksni« plovcem na manjših rekah, kot je recimo Gradaščica, kjer zaradi zaraščenosti brežin daljše palice pomenijo zgolj oviro. Tudi globina vode skoraj nikjer ni globlja od dolžine palice, ki znaša 3,4 m. Dejansko lahko lovim enako dobro tako z manjšim obtežilnikom na dnu kot tudi s plovcem. Z njo sem zelo zadovoljen in verjetno je tudi to odločilo pri mojem izboru. Nova

palica ima enajst obročkov, vključno z vrhnjim, in so malenkost večji in močnejši kot pri »match« palicah, pa zato bolj podobni tistim pri t. i. »float« palicah. Večji obročki omogočajo neprimerno lažji ribolov s plovcem na globlinah, večjih od dolžine palice. Zato moramo uporabljati omejljivke globine ali »štoparje«, ki so izdelani iz sukanca ali pa iz silikona in jih navežemo ali navlečemo na glavni laks. S premikanjem po njem odredamo globino, na kateri bomo lovili, ki pa je lahko tudi

Ves čas ribolova mi je veter pihal naravnost v lice. Čeprav bi lahko lovil na drugem koncu jezera in se temu izognil, sem raje vztrajal. Pogosto se namreč dogaja, da krapji sledijo vetru.

veliko večja od dolžine palice. Skozi večje obročke lepše zdrsnejo in se pri metu manj zatikajo, zato so meti gladki in tudi daljši.

Palica ima težo meta od 30 do 40 g (pri testni krivulji 1,25 lb proizvajalec navaja do 70 g) in je čisto spodobna tudi za daljše mete s težjimi plovci, obenem pa se brez težav lahko spopada z večjimi ribami. Tako je vsaj navedeno. S težo 256 g ne pomeni večje obremenitve, četudi bi jo ves čas držali v roki, kar pa je pri ribolovu krapov ali linjev malo verjetno. Seveda nisem mogel zdržati in sem že takoj prvi dan nanjo pritrdil zanesljivo ribiško kolesce Mitchell 300, spoštljive starosti, z 0,22 mm debelim laksom in predvrnico 0,20 mm.

Zadnja leta na jezerih in ribnikih še najraje lovim s pomočjo ploščatih metodičnih krmilnikov. Ta tehnika se je v primerjavi z drugimi izkazala uspešnejša, prijemov je veliko. Tudi tokrat sem imel s seboj palico za tak

Moj plovec se je med valovi dobro izkazal, kar je bolj ali manj značilno za vse vaglerje. Morda bi bilo bolje, če bi ga zamenjal z daljšim, ki bi imel tanjšo anteno in bi bil tako vpliv vetra še manjši.

Pred preprihom sem se zavaroval tako, da sem se zavil v ribiško jakno. Lažje predmete pa sem moral pospraviti in zavarovati, da jih ni odpihnilo v vodo.

Na krmiljeno mesto sem najprej privabil majhne rdečeoke. Sladko koruzno zrno jim pomeni pollastico, kot tudi mnogim drugim ribam.

ribolov in nekaj krmilnikov. Pravzaprav še sam ne vem, zakaj – morda za vsak primer, če bi se med čakanjem, da se plovec potopi, morda premislil in rajše lovil z njimi. Vsaj pri meni je, kar zadeva pogostost prijemov, nesporno v prednosti krmilnik. Vendar pa sem si tokrat bolj želel ujeti enega samega krapa s pomočjo plovca kot deset s pomočjo krmilnika.

Prednost krmilnikov pred plovcem je tudi, da z njimi lahko lovimo na večjo daljavo. To ne pomeni, da so namenjeni ribolovu zgolj na večjih razdaljah od obale. Z njimi lahko lovimo tudi povsem blizu brega – našega, pa tudi nasprotnega. Pri ribolovu s plovcem smo glede tega nekoliko omejeni; predvsem takrat, ko uporabljamo debelejšje lakse (kakaršnega trenutno uporabljam jaz), meti ne bodo tako dolgi, kot če bi uporabljali krmilnik, teže kakih 50

gramov ali več. Seveda lahko tudi s plovci nosilnosti 10 ali 20 g dosegamo zavidljive razdalje, na katerih lovimo. Plovec ima tudi nekaj prednosti. Eden od njih je, da z njim lahko lovimo na različnih globinah, kar omogoča, da »pretipamo« vodo od gladine pa vse do dna. To je velika prednost pri ribolovu, saj lahko najdemo ribo tudi takrat, ko se zadržuje nekje med dnom in gladino.

Sam sem za ta ribolov uporabil plovec lastne izdelave, nosilnosti 5,5 g, kar ob omenjenem priboru zadostuje za mete tja okoli 30 m. Povsem dovolj.

Vaba

Z njo si nisem posebno belil glave. Koruza (*zea mays*), žitar, z izvorom iz Mehike, je klasična vaba za ribolov krapa in drugih rib. Poleg tega, da je dobrega okusa, pride do izraza tudi zaradi svoje svetle obarvanosti – še

najbolj takrat, ko je voda zelo bistra in čista, kar je po navadi ravno pozimi. Poznamo belo, rdečo in rumeno koruzo. Slednja je, če se omejim zgolj na ribolov, še najbolj v uporabi. Zrno vsebuje škrob, beljakovine, maščobe, vitamine itn. Kot vaba je zelo uspešna in, kar ni povsem nepomembno, je tudi poceni in vedno na voljo. Kupimo jo lahko prav v vsaki živilski trgovini, kjer je ponudba več kot pestra. Sam si izberem po navadi tisto, ki je naprodaj s popustom in tako dobim dobro vabo še ceneje. Glede posameznega proizvajalca ne delam razlik, čeprav je verjetnost, da je kateri izdelek boljši od drugega, tudi tu povsem mogoča. Vložena koruza ima sladkast okus, lahko pa tudi rahlo slanega. Čeprav ima že v osnovi povsem zadovoljivo aromo, jo lahko še dodatno aromatiziramo. Specializirane ribiške trgovine nudijo koruzo različnih oku- ▶

Naravno koruzno zrno lahko na trnek postavimo tako, da konica trnka gleda ven, ali pa na način, da ostane skrita. Umetno koruzno zrno lahko uporabljamo kot samostojno vabo na lasku ali pa skupaj z boljiljem, kot kaže fotografija.

Ta lepi luskarin mi je dobro upognil palico. Na moje veliko zadovoljstvo se zlepa ni pustil zajeti v podmetalko. Ogrrel mi je od vetra malo ohlajeno kri – še posebno, ko je zavil med nosilne kole pomola. K sreči se ni uspel zaplesti okoli njih in je malo kasneje takole poziral pred fotografskim aparatom.

Naravno koruzno zrno in še posebno vložena sladka koruza spadata med klasične vabe za ribolov krapov, linjev in mnogih drugih rib. Z leti uporabe koruza še vedno spada med najuspešnejše vabe.

sov in barv; poznamo rdeče obarvano koruzo z aromo jagode, ki krapom zelo tekne, in podobno. Poleg omenjenih posebej in dodatno obdelanih je na voljo tudi povsem običajna koruza naravne barve in arome, zrna pa so pri vseh v večini cela in ne prizrežena, tako kot je to pri navadni vloženi koruzi. Posebno slednja je skupaj s tekočino, v kateri je vložena, izjemen dodatek praškasti krmi. Če se še malo poigramo, lahko koruzno zrnje zmeljemo oz. sesekljam v sekljalniku. Dobimo zdrizasto maso, ki v vodi naredi privlačen oblak, lahko pa jo dodamo praškasti krmi.

Glede na priljubljenost uporabe koruznega zrna za vabo ni pravzaprav nič čudnega, da so se proizvajalci ribiškega pribora in vab, pred tem pa verjetno iznajdljivi ribiči, domislili umetnega koruznega zrna. Gumijasti ali plastični

posnetki so vsaj tako uspešni pri ribolovu krapov kot naravni, včasih pa še bolj. Tudi med njimi lahko izbiramo različne barve, velikosti in okuse zrn, poleg tega so lahko plavajoči ali toneči. Kakor nam je ljubše. Posebno dobro se izkažejo kot samostojna vaba na lasku ali kot vidni dodatek boljiju.

Naravno koruzno zrno se na lasku razmeroma dobro drži in po navadi ne odpade že pri prvem metu v vodo. Tukaj seveda govorimo o mladi vloženi koruzi. Njena zdržljivost na lasku se ne more primerjati z zdržljivostjo stare kuhane koruze, ki prenese veliko več. Daleč največ (če jo odmislimo kot dodatek krmnim mešanicam za krmljenje krapov – *spod mixom*) sladka zrna vložene koruze uporabljamo pri ribolovu s plovcem, nataknejo pa jih kar neposredno na trnek.

Pločevinka vložene koruze (ali dve, če sta manjši) bo pozimi povsem dovolj za vzbujanje pozornosti in teka pri krapih. Koruzno zrno je pri njih dobro zapisano, med drugim zato, ker so krapji v naših ribnikih večinoma vloženi in so bili v času vzreje krmljeni tudi s koruzo. Ta sama po sebi nima velike hranilne vrednosti, je pa treba priznati, da je dobrega okusa. Nekoč sem nekje prebral, kako je koruza sploh postala vaba. Neki ribič je s seboj na ribolov odnesel pločevinko koruze za lastno prehrano. Domislil se je, da bi nekaj zrn ponudil še krapom, drugo pa je, kot radi rečemo, zgodovina.

Ribolov

Na ribolovno mesto sem potem, ko sem natančno izmeril globino in temu primerno nastvil plovec, s fračo izstrelil

nekaj koruznih zrn in jim kar z roko dodal še nekaj kepic praškaste krme, velikosti žogice za golf. Plovec se je v vetru in k sreči ne prevelikih valovih kljub kratkim 16 cm »dobro držal«. Bolje bi sicer bilo le, če bi bil daljši, dolg recimo kakih 30 cm. Daljši bi bil glede na globino (nekaj manj kot 4 m) še manj pod vplivom vetra.

Že po nekaj minutah se je plovec malenkost dvignil in začel komaj zaznavno potovati vstran. Pazljivo sem zategnil in nekaj šibkih trzajev na drugi strani je pomenilo zapeto ribo. No, bolje rečeno ribico. Ljubka rdečecokica je bila takoj po fotografiranju spet nazaj pri svoji jati, zrno koruze na trnku pa tudi. Sam pri sebi sem se veselil, saj vemo, da kjer

ter se ponovno posvetil čakanju, da bi plovec potonil.

Veter, ki mi je ves čas pihal naravnost v lice, se je medtem samo še stopnjeval. Lažje stvari sem raje pospravil in zavoroval, da jih ne bi odpihnilo s pomola v vodo, sebe pa sem še bolj zavil v ribiško jakno. Sreča je bila, da ni pihal severnik in zaenkrat še nisem huje zmrzoval.

Izpod roba kapuce sem občasno opazoval dogajanje v okolici. Poleg mene sta s travnika levo od pomola skakalnice lovila dva ribiča in če sem pravilno videl, je imel eden od njiju na palici ribo. Zdelo se mi je, da je bil krap. To je bilo tudi zame dobro znamenje, zato sem se še bolj posvetil plovcu. Ribolov z njim je tudi zato precej naporen, ker ga moramo

ko se je 4 do 5 kg težak luskinar zaganjal v globino, delal obrate ter vse tiste vragolije in trike, ki so jih sposobni narediti zapeti krap. Ribe nisem silil nikamor, a ji tudi popuščal nisem po nepotrebem. Na tamkajšnjem mestu ni posebnih ovir, nekoliko so me skrbeli le nosilni koli v vodi, na katerih stoji pomol. Enkrat je krapu celo uspel pobeg mimo podmetanke pod pomol, a se k sreči ni uspel oviti okoli kola in čez nekaj trenutkov se je le znašel v mreži. Glede borbenosti tamkajšnji krapo pozimi prav nič ne zaostajajo za tisto, ki jo kažejo, ko jih ulovimo v drugih letnih časih, kar je verjetno razumljivo. Trnek, zapet v usta, in neznana sila, ki te vleče v smer, kamor ne želiš, kar dobro ogreje

Ribolov krapa s pomočjo plovca spada med klasične oblike ribolova. Je zelo privlačen, a v zadnjem času bolj za sladokusce. S seboj je dobro imeti pestro paleto različnih plovcev, da se lahko sproti prilagajamo okoliščinam. Posebno so plovci nenadomestljivi takrat, ko želimo ribe loviti nekje med dnom in vodno gladino.

metna koruza je povsem dostojna zamenjava prave. Trg jih ponuja v različnih velikostih, barvah in tudi v različnih okusih. Sam najraje uporabljam čim bolj podobne naravnim. Na izbiro imamo plavajoča in toneča umetna zrna. Nekaj jih je vedno dobro imeti s seboj, saj nikoli ne vemo, kdaj nam pridejo prav.

Ribiška palica Greys specimen txl (3,66cm/1.25lb) se je kot zamenjava za predlani zlomljeno palico odlično izkazala. Večji obročki omogočajo, da pri ribolovu na globinah, večjih kot je dolžina palice, omejilnik globine (štopar) lažje prehaja skoznje ter manj vplivajo na kakovost meta in njegovo daljavo.

so majhne ribe, so ali pa bodo kmalu tudi večje. Sledil je nepričakovano dolg premor do naslednjega prijema. Povsem mogoče je bilo, da jata rdečecok le ni bila številna, saj so ribice očitno imele precej dela s množico koruznih zrn in drobnimi delci praškaste krme na dnu jezera, preden je ena izmed njih znova prijela tistega s trnkom in zraven popotila še moj plovec. Povsem drugače je takrat, ko na prizorišče priplava jata nekajkilogramskih krapov, ki pospravijo še precej večjo količino krme, kot bi mignil. Krapov sem si bolj želel kot sicer lepih rdečecok, kajti palica bo svoje lastnosti najbolje pokazala le takrat, ko bo na drugem koncu obvisel kateri izmed njih. Zato sem še malo dokrmil

imeti ves čas na očeh. Potrebni sta stalna zbranost in pozornost, če želimo imeti pravo podobo dogajanja okoli vabe. Če spregledamo en sam majhen premik plovca, lahko rečemo, da ne vemo več povsem točno, kaj se dogaja. Je pa tudi res, da se resni prijemi jasno pokažejo in ko gre za krapa, največkrat ni nobenega dvoma. Kako se bo sam prijem razvil, je pa med drugim odvisno tudi od vabe, ki jo uporabljamo.

Sam naslednjega prijema nisem spregledal, čeprav sem imel oči tudi druge. Plovec se je stresel, potem pa naglo izginil pod gladino. Zategnil sem v polno in kmalu je zapela zavora na »tristotici«, palica pa se je lepo ukrivila. Pravo veselje jo je bilo gledati, medtem

ohlajeno kri. Tudi moja, ki jo je veter hladil počasi, a vztrajno.

Z ribolovom sem potem še nekaj časa nadaljeval, prijema pa nisem imel nobenega več. Na omenjenem jezeru sem lovil že veliko bolje, pa tudi precej slabše; bil sem tudi popolnoma brez prijema. Tokrat sem bil povsem upravičeno dobre volje in zadovoljen. Predvsem z dejstvom, da sem ujel ciljno ribo in ob tem krstil še palico; pokazala se je kot dober izbor za delo, ki sem ji ga namenil. To je predvsem lov linja, pa tudi krapa na star način s plovcem. Komaj čakam toplejše dni, ko bo prava sezona za ribolov omenjenih rib.

Posebno pa sem bil zadovoljen sam s seboj, ker sem kljub slabi vremenski napovedi zapustil varno zavetje doma in zasedel svoje ribolovno mesto ob jezeru, izpostavljen močnemu vetru, ki mi je ves čas pihal naravnost v lice. Sreča spremlja hrabre!

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

MORSKI USPEHI SLOVENSkih SLADKOVODNIH RIBIČEV

Ko zapoje ribiško kolesce, se v človeku nekaj premakne

Prijatelja Bojan Cestar in Goran Hribar sestavljata ekipo Barracuda, ki je lani osvojila odlično šesto mesto na drugem hrvaškem državnem prvenstvu v morskem ribolovu. Kljub razmeroma skromnim izkušnjam, Goran je na takšni tekmi lovil celo prvič v življenju, sta se z borbenostjo postavila ob bok najboljšim ekipam iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije, Nemčije in Skandinavije. Pogovarjali smo se z obema ribičema, ki sta razkrila tudi nekatere podrobnosti o tehniki ribolova in opremi, ki jo uporabljata.

Ko smo se pred tedni srečali v ljubljanski restavraciji, da bi z njima opravili intervju, sta bila sogovornika, kajpada, prešerne volje. Besedo je takoj prevzel Bojan Cestar, kapetan ekipe Barracuda. »Ekipa je dobila ime po poimenovanju mojega čolna, s katerim lovim na morju že dobrih pet let. Z ribolovom sem sicer pričel na Ljubljani pred več kot

se usmeril na tunolov. Sprva sem bil mnenja, da je le za velike čolne, vendar temu sploh ni tako.«

Goran Hribar, član ekipe, je na vprašanje, kako je začel z ribolovom, dejal, da pred tekmovanjem v resnici še ni zares lovil. »Prvi ribolov je zame prišel kot strela z jasnega. Bojan me je povabil, ker je potreboval pomočnika.

nji posamezni tekmi sva nato zasedla tretje mesto. Imela sva dobro izdelano strategijo in teorijo privabljanja rib. Bila sva zelo dobro uigrana tudi pri samem snemanju ribolova. To je po mojem mnenju najpomembnejši del tekme, ko moraš vsako ribo posneti z video kamero, sicer sodniki ne vedo, da si ribo zares ujel ti. Večinoma lovimo

Ekipo Barracuda je imela od vseh ekip najmanjši čoln, a je zasedla odlično šesto mesto. Hrvaški tekmeči so ekipo poimenovali kar Majhen čoln, veliko srce!

Tekmovanja so naporna, ulovljene ribe pa velike. Poleg tun sta ujela tudi albakorja, iglana, igluna in morske pse.

tridesetimi leti. Najprej sem beličaril, nato tudi vijučil in muharil, slednje mi je še zdaj najljubše. Začetki mojega morskega ribolova pa segajo približno sedem let nazaj, ko sem v kampu na hrvaški obali lovil orade in druge manjše ribe. Tam sem imel soseda, ki je bil tudi ribič. Lovil je s čolna in vsak dan je nesel mimo moje prikolice kakšnega lepega zobatca. Nekaj časa sem opazoval njegovo početje, nato pa sem ga vprašal, če bi mi povedal, kako lovi. Ker ni želel razkriti skrivnosti, sem naslednje leto poskusil kar sam. Kupil sem trimetrski gumenjak, manjši motor in izziv se je pričel. Najprej ni bilo nič, nato sem začel loviti z iglico in lignji, zobatci so se odzivali. Nekaj let sem jih lovil precej uspešno, danes pa le še redko, saj sem

Prvič se je prijavljal z lastno ekipo in si je pač moral izbrati nekoga. Zadeva me je zanimala, zato sem se mu pridružil. Spomnim se, da je bilo prvi dan zelo dolgočasno, nič se ni dogajalo, bila sva brez ribe. Sam pri sebi sem se spraševal, kaj mi je bilo tega treba. No, naslednji dan je bilo drugače, ujela sva ribo. Najlepši trenutek dneva je bil, ko je prišla. Ko zapoje ribiško kolesce, se v človeku nekaj premakne. Zdi se mi, da me je to zaznamovalo za zmeraj. Od tistega trenutka naprej se z veseljem vračam na ribolov.«

Goran Hribar je pojasnil, da sta z Bojanom Cestarjem začela loviti v Omišlju. »Tam sem prvič na tekmovanju lovil tuno. Na začetku sva bila nerodna, nato sva dobila nekaj izkušenj. Na zad-

po načelu ujemi in izpusti, zato so posnetki ključni za rezultat in uvrstitev. Na posnetku se mora videti, da loviva midva, da loviva na točno tisti dan in na vnaprej določeni lokaciji. Pri tem je v pomoč posebna zastavica s podatki. Posneti je treba tudi palico, s katero je bila riba ujeta. Imamo posebej označene štiri ribiške palice, ki morajo biti vnaprej prijavljene. Vsi ti ukrepi so zato, da ne bi prihajalo do goljufanja in zlorab. Žal se je že zgodilo, da so z isto palico isto ribo ujeli večkrat.

V ekipi sva sama, kar seveda ni najbolje. Večina tekmecev ima tri ali štiri člane, saj si tako lažje razporedijo delo. Pri naju je malo drugače, sam se največ ukvarjam s privabljanjem rib, skrbim za vabo in tako dalje. Ob prijemu je včasih

Goran Hribar in Bojan Cestar, prijatelja in člana ekipe Barracuda, pri poziranju z uplenjenima tunama.

Pri ribolovu uporabljajo trnke iz rjavnega materiala, da jih ribe po izpuščanju lažje izločijo.

malo panično, saj imava veliko dela. Ribo je treba posneti, kar je moja naloga, Bojan jo utruja. Medtem prevzamem še vlogo pomočnika. Pred izpuščanjem moram ribo dvigniti na čoln in vse skupaj posneti. Dela je veliko in tekme so zares pestre. Najbolj uživam, kadar ne tekmujem, saj ni pritiska zaradi uvrstitve pa tudi snemanje ni potrebno.

V zadnji sezoni sva bila z Bojanom že zelo utečena in nama gre precej bolje. Menim, da sva napredovala tudi na teoretičnem področju. Naštudirala sva ribolovne tehnike in metode privabljanja rib. Slednje počneva s sardelami, v enem dnevu jih porabiva od 30 do 50 kg (v žargonu to imenujemo brumanje). Del sardel zrežem na koščke različnih

velikosti, del pa pustim cele. V vodo mečem mešanico celih rib in kosov. Za vabo pa uporabljamo sardele ali skuše, pomembno je le, da so cele. Vaba stane okoli 50 EUR na dan. V prednosti sva, ker imava manjši čoln, tako da porabiva le okoli 25 do 30 EUR goriva dnevno. Kotizacija za tekmovanje stane 500 EUR, potrebno je kupiti tudi dovolilnice za športni ribolov tune (ena dovolilnica na čoln). Poleg tega dokupiva še posebno dovoljenje za ulov trofejne ribe, ki mora imeti 100 kg ali več, če jo želiva upleniti ... Celoten šport nikakor ni poceni!

Posamezno tekmovanje traja tri dni, vendar pridejo ekipe na področje že dan ali dva prej, da se navadijo na pogoje in spoznajo z ribolovnim območjem. Prav lahko se zgodi, da na določenem terenu nimaš izkušenj in ne veš, kje se riba zadržuje. Za ribiče, ki nismo domačini, je to seveda slabost, zato je dobro, da opravimo trening.

Kot zanimivost naj povem, da na tekmovalnih organizatorji zvečer pripravijo skupno srečanje, kjer stehajo ulovljene ribe, člani ekip pa se med seboj spoznavajo in družijo. Na tekmi je navadno 20 do 30 ekip, bilo jih je tudi že več. Veliko ljudi z istimi interesi pa je zanimivo za mreženje in pridobivanje novih informacij glede ribolova.«

Oprema

»V ekipi Barracuda z Goranom uporabljava moj gumenjak, ki je dolg 5,3 m in ima 115-konjski motor. Na letošnjih tekmah je bila Barracuda najmanjši čoln, kar pa naju ni oviralo. Hrvaške ekipe so ga celo poimenovala s simpatičnim sloganom – Majhen čoln, veliko srce. Udeležila sva se petih tekem, ki so bile v Poreču, Omišlju, Murterju, na Jezerih in v Portorožu.«

Na vprašanje, kakšno opremo uporabljata, je Bojan Cestar odgovoril: »Največkrat loviva s tremi ali štirimi palicami, na katerih je riba, s katero smo nakrmili ribolovno mesto (sardela, skuša). Palice so različne, najpogosteje loviva s 50 lb opremo, lahko tudi s težjo. Kolesca so navadna in multi. Omenim naj, da tekmujejo z rjavečimi in ukrivljenimi (*angl.* circle) trnki, da tuna ne požre pregloboko. Dobro je, če lovimo na območju privabljanja, v t. i. sledi. Tuna zelo dobro zaznava arome, celo do 3 ali 4 milje daleč, in jim sledi. Globina ribolova je odvisna od terena, vabe so lahko postavljene plitko ali pa tudi precej globoko. Lovimo jih lahko

tudi na površini s tehniko potezanja posebnih umetnih vab, t. i. popperjev. Te vabe so navadno dolge od 15 do 20 cm. Tuna jih napade na površini, ko lovimo s takšnimi vabami, pa uporabljamo navadno vijačnico.«

Dodal je še, da na tekmah veljajo posebna pravila. »Čoln mora biti opremljen z različnimi pripomočki, med drugim mora imeti VHS-postajo, preko nje moraš prijaviti vsak prijem in spuščanje ribe. Riba, ki šteje za točke, mora biti dolga najmanj 120 cm. Javiti moraš tudi koordinate uplena, ki so zelo pomembne. Pred tekmovanjem ti določijo območje, kjer smeš loviti. Ribo lahko upleniš, vendar le, če dnevna kvota še ni izpolnjena in če je riba težja od 50 kg. Kasneje jo predaš sodnikom in v pristanišču jo stehajo. Če je res težja od 50 kg, dobi ekipa 245 točk. Če so se ribiči zmotili in je riba lažja, ekipi odbijejo 245 točk. Če ima riba več kot 50 kg in je uplenjena, pa ekipa prejme 7 točk po kilogramu.«

Ribolovni dan

»Ribolovni dan je, z dvema besedama, zelo naporen,« je poudaril Goran Hribar. »Z Bojanom vstaneva zelo zgodaj, nato ob sedmih zjutraj prevzameva ribe, ki jih bova uporabila za vabo. Organizator mora priskrbeti dovolj vab za vse tekmovalce. Na voljo je vedno od 500 do 1000 kg rib na dan, vendar si moraš sam izboriti najboljšo robo. Zjutraj opravimo tudi nekatere obveznosti. Najprej se javiva sodnikom, da preverijo palice in da dobiva nove kartončke za ribolovni dan, kamor vpisujeva svoj ulov. Sledi skupinski začetek, ki je ob 8.00 ali 8.15, odvisno od tega, koliko je oddaljeno ribolovno območje. Med 45 minutami in eno uro je vožnje do ribolovnega območja, nato ob 9.00 sledi uradni začetek tekmovalja. Takrat vrževa trnke in vabe v morje. Nato ves dan loviva, vmes malo pomalicava. Tekma traja do 17.00, tisti, ki tekmujejo za državno prvenstvo, končajo eno uro prej.«

Za odlične rezultate Bojanu Cestarju in Goranu Hribarju čestitamo in jima želimo še veliko ribiškikh uspehov. Pravita, da je ribolov na morju lepa (in adrenalina polna) popestritev, kar jima povsem verjamemo. »Slovinci smo bili vedno dobri. Morda bova s svojim uspehom prepričala še koga, da se bo preizkusil v morskem ribolovu ali celo na tekmah,« je še dodal Bojan Cestar.

Jure Ušeničnik

Na drugem Državnem prvenstvu Hrvaške v morskem ribolovu je ekipa Barracuda, ki jo poleg Bojana Cestarja in Gorana Hribarja sestavljajo še **Tomí Jukić, Denis Palčić, Jan Palčić in Uroš Berdon**, zasedla odlično šesto mesto. Konkurenca je bila močna, sestavljalo jo je kar 54 ekip iz Slovenije, Hrvaške, Italije,

Avstrije, Nemčije, Nizozemske, Švedske, Norveške in Danske. Uspešna ribiča sta se udeležila petih tekem, za uvrstitev pa sta šteli dve, ki sta ju morala prijaviti vnaprej. Na vsaki tekmi sta zabeležila lepe ulove in bila vedno v borbi za najvišja mesta. Največja tuna, ki sta jo ujela v Poreču, je tehtala 120 kg.

BLED

Ribolov ščuke z Božičkom

Da delo z mladinsko sekcijo res ne počiva, dokazuje RD Bled, ki iz leta v leto pridobiva več mladih članov. Za to so zaslužni predvsem mentorji, ki na vse mogoče načine delajo z mladimi. Včasih je dovolj samo kakšna nova ideja in že je zadeva zanimiva, za nekatere privlačna. In tako je bilo tudi tokrat.

Bližal se je konec leta in hkrati tudi zaprtje ribolovnega revirja Blejsko jezero. A to ni motilo nikogar – tudi temperature, ki so se ravno v tistih dneh po dokaj toplem obdobju spustile pod ničlo. Mentorji so z domiselno idejo organizirali še zadnji skupni ribolov, tokrat na ščuko.

Bilo je v nedeljo, 27. decembra, med 10. in 13. uro na območju med Grajskim kopališčem in Hotelom Top-

lice. Datumski božič je bil že mimo, vendar pa se je za večjo motivacijo mladih ribičev in boljši ulov pokazal tudi Božiček – še eden, ki se še ni vrnil v svojo domovino, in to čisto pravi, ki je za povrh znal še loviti ribe. Poskrbel je, da je ribolov kar naenkrat postal privlačnost za mimoidoče. Skupna fotografiranja, vprašanja, pogovori mimoidočih, vse to je bil še dodaten čar ribolova.

Ne glede na to, da je men-

Skupna fotografija udeležencev ribolova na ščuko

torjem pomagal Božiček, je bil po treh urah ribolova znan rezultat, ki je bil sicer izenačen, vendar je po dodatnih merilih zmagal mladi član Andraž Černi s ščuko, dolgo 80 cm, pred mentorjem Dušanom Dolinarjem s ščuko, dolgo 50 cm. Obe sta seveda veselo zaplavali nazaj v Blejsko jezero.

Iz dosedanje prakse se je pokazalo, da so taka in podobna srečanja ključ do mo-

tivacije mladih, predvsem pa za njihov obstoj v ribištvu. V preteklosti se je dogajalo, da smo precej mladih izgubili že po enem letu, saj je zanimanje za ribolov izginilo prav zato, ker je bilo premalo aktivnosti, še posebno, če nihče od staršev ali sorodnikov ni bil ribič.

Navsezadnje naša prihodnost temelji predvsem na delu z mladimi.

Dušan Dolinar

● RIBIČI PIŠEJO

Profesorica iz Mure

Pozimi smo predvsem kraparji rahlo na trnih; vsi vemo, kako je, ko bi tako radi šli loviti, pa ne moremo zaradi ledu na vodi. Zato nama je s prijateljem Lukom ostala samo še ena možnost: ribolov na veličastni reki Muri. V preteklosti sva na njej prelisičila kar nekaj mren, pudusti in klenov, tokrat pa sva se zapeljala malo više proti avstrijski meji, saj sva vedela, da imava tam več možnosti za uspeh, še posebno v hladnem delu leta, ko ribiči iščemo predvsem globino vode.

Teden prej sva odkrila izjemno lep prostor s primerno globino ter umirjenim tokom. Ze takrat sva poskusila srečo, vendar brez uspeha. Ker sva že po naravi bolj trmasta ribiča, sva na isto ribolovno mesto odšla še enkrat, naslednjo nedeljo, 24. januarja 2016. Odločil sem se za ribolovno tehniko

vijačenja, Luka pa je poskusil srečo s plovcem. Po večurnem metanju silikonske vabe sem bil že rahlo utrujen, a mi je dodatno motivacijo vlila velika črna senca, ki se je zapodila za silikonsko ribico, ampak je ni zgrabila, ker sem jo skoraj že izvlekel iz vode. Sprva sem mislil, da se mi le dozdeva, zato tega kolegu nisem niti omenjal, ker mi tako in tako ne bi verjel. Sledila sta še dva meta, v tretje pa je šlo zares. Baaamm! Močan prijem, hitro spreminjanje smeri, glasno petje kolesca ter močno tresenje palice je pomenilo le eno: da gre za velikega plenilca. Poln adrenalina sem zakričal: »Riba, riba!« Kolega je takoj odložil palico in pritekel do mene, a kaj, ko sva oba vedela, da sva v jutranji naglici pozabila podmetalko. Po nekajminutnem utrujanju mi je uspelo

Ščuka je merila spoštljivih 79 cm, tehtala pa natanko 3,5 kg.

ribo spraviti do roba in takrat sva zagledala, da da sem ujel veliko ščuko. Ker, kot že zapisano, podmetanke nisva imela, kolegu ni preostalo drugega, kot da ribo z golimi rokami spravi na suho. Kljub velikim zobem ter močnemu hlastanju za zrakom mu je uspelo. Bravo! Ko je bila na suhem, sva si podala roke in z velikim

nasmeškom na obrazu začela z merjenjem in tehtanjem, še prej pa s fotografiranjem. Ščuka je merila spoštljivih 79 cm, tehtala pa je natanko 3,5 kg. Vsekakor ščuka v pravem pomenu besede. Toliko srečnejša pa sva bila zaradi dejstva, da sem jo ujel na reki Muri, kamor se bova zagotovo še večkrat vrnila.

Aleš Mir

Prvo srečanje

Srečanja ljubiteljev lova na sulca so razmeroma pogosta med oktobrom in februarjem. Nekatere ribiške družine, katerih vodotoke poseljuje, jih redno organizirajo že dolgo vrsto let, tako da so mnoga postala tradicionalna in označena na koledarju mnogih sulčarjev, ki se jih redno udeležujejo. Nekatere ribiške družine pa s tem iz takšnih ali drugačnih razlogov šele začenjajo, a z dobrimi obeti za prihodnost.

RD Bistrica Domžale (RD BD) je v soboto, 30. januarja 2016, organizirala svoje prvo srečanje sulčarjev z uradnim nazivom *Proi skupni ribolov sulca izpod Kamniških planin*. Družina trenutno šteje 360 članov, od tega je 44 mladih, kar je sedem več kot lani.

Zadnjo januarsko soboto je na bregove Kamniške Bistrice (levi pritok reke Save) prišlo preizkusit srečo dvajset zagretilih sulčarjev. Bilo bi jih še več, če organizator ne bi omejil števila sodelujočih. Poglavitni razlog temu je razmeroma kratek revir. Če bi bilo ribičev več, bi bila gneča, s tem pa bi ribolov izgubil na kakovosti.

Zbrali so se ob 7. uri zjutraj pred ribiškim domom RD BD, ki leži skorajda v središču Domžal. Najprej so se okrepčali s kavo ali čajem, potem pa krenili proti bližnji Kamniški Bistrici.

Nekaj malega o sulcih in sulčarjih

Da je sulec nesporen kralj naših voda donavskega porečja, se bo verjetno strinjala velika večina ribičev, ki se ga vsako sezono z velikimi pričakovanji odpravlja lovit. V tem času sulčarji precej obiskujejo reke, se ne ustrašijo ne mraza ne padavin in ne kilometrov, prehojenih po rečnem bregu, tisočih metov v prazno, izgub številnih dragocenih umetnih vab, zapetih na podvodnih skalah in drugih ovirah, okoli katerih se sulec rad smuka v iskanju plena ali pa tam zgolj počiva. In vse to za en sam magični trenutek, ko se vaba naenkrat zaustavi, palica upogne, ribič pa ugotovi, da tokrat le ni zapel za skalo in je na drugem koncu pravi pravcati sulec – prav ta, ki ga lovi že nekaj let.

Roko na srce, ravno v slabih vremenskih razmerah so ujeli že marsikaterega kapitalnega sulca. Zdi se, da takrat še posebno oživi

Kamniška Bistrica je bila tokrat precej nizka in čista. Sulčarjem nenaklonjene razmere, bi rekli mnogi. Zato pa je bilo lepo pogledati prelive in tolmune, kjer se skriva marsikateri kapitalac, pa tudi ob višji in kalni vodi nevidne skale in druge ovire, ki jih ribiči pogosto okrasimo z našimi vabami.

in postane manj previden. Porast vodostaja, rahla zakalitev vode in temni oblačni dnevi s padavinami (še najbolj snežnimi) so po besedah poznavalcev tisti dejavniki, ob katerih si lahko obetamo uspeh. Seveda je potrebna tudi sreča. Če se nas drži, ga bomo ujeli tudi na najbolj sončen dan, v najbolj plitvi in bistri vodi. Dokaz za to je 90 cm dolg sulec, ki ga je teden pozneje na sončno soboto ujel član RD Bistrica Domžale Matic Krabanja (na www.rd-bistrica-domzale.si si lahko ogledate fotografije tega sulca in še nekaterih drugih, pa tudi sulcev, ujetih na druženju).

Sulec spada, kot se za kralje spodobi, med ogrožene vrste. Predvsem ga ogrožajo slaba kakovost vode in pomanjkanje primernih drstišč,

neprimerne pregrade hidroelektrarn in podobno. Tudi krivolov. Zato ga ribiči intenzivno gojimo in vlagamo ter tako vzdržujemo razmeroma zadovoljiv stalež.

Je predvsem nočni plenilec in največ uspeha pri lovu imajo verjetno tisti ribiči, ki jim ni težko zjutraj zgodaj vstati in začeti z ribolovom že v jutranji poltemi ter se ponovno podati na ribolov še pozno popoldan, da dočakajo mrak na obetavnem mestu, kjer še z nekaj meti pred zaključkom ribolovnega dne preizkusijo srečo. Najbolj zagrizeni ga lovijo kar ves dan.

Ne gre se torej čuditi, da ribolov sulca spada med najprivlačnejše in najbolj dinamične oblike ribolova. Da ne gre za povsem običajno vijačenje, ▶

Nekdanji gospodar za tekoče vode RD BD Rajko Kalan je dejal, da so se sulci, ki so jih zadnja leta tudi vlagali, lepo prijeli. Pri tem je ključno vlogo odigralo zaprtje prašičje farme v Ihanu. »Že prvi dan letošnje sulčarske sezone je naš član ujel kar sedem sulcev različnih dolžin. Najdaljši, ujet v letošnji sezoni, je do tega trenutka 115 cm dolg sullec. Tudi drst podusti in drugih belih rib je zaradi zaprtja farme zdaj bolj množična.«

Bojan Fister, član družine, rad priskoči na pomoč pri izvedbi dogodkov, ki jih organizira družina, kot ribič pa v glavnem lovi krape. Predvsem tiste v jezeru Pristava pri Mengšu ima še posebej »pogrunthane«, o čemer priča tudi 16,9 kg težak luskinar, katerega fotografijo boste slej ko prej našli med kapitalnimi ulovi na predzadnji strani Ribiča.

priča tudi dejstvo, da je priporočljiv ribolov v paru. Pravzaprav je v večini RD, ki imajo v svojih vodah sulca, to kar zapovedano s posebnim pravilnikom za lov sulca. Zapoved velja tudi za skupne ribolove, ki so, kot smo že zapisali, zelo priljubljena oblika druženja in po navadi privabijo več udeležencev.

Ob reki

Iz zavetja ribiškega doma sem se po krajšem pogovoru s tajnikom RD BD Tomažem Lavričem še sam odpravil do reke. Če odmislim krajši ribolov v minulem letu, še nikoli nisem lovil na njej. Tudi tokrat nisem prišel zalezovat sulcev, vsaj s palico ne. Voda je bila nizka in dokaj bistra. Zame kot opazovalca je bilo zanimivo, saj sem lahko videl in fotografiral nekaj zelo obetavnih mest, spoznanja pa mi bodo lahko koristila, ko bodo razmere na vodi drugačne. Morda prihodnje leto na srečanju številka 2? Ogleдал sem si predel dolvodno

Peterica sulčarjev – (z leve) Jože Zajc, Marjan Prijatelj, Matej Zalokar, Jure Pogačar in Roman Učakar, pri kratkem odmoru na bregu Kamniške Bistrice. Kljub nekoliko težjim razmeram za ribolov so bili vsi dobre volje in optimistični, Matej in Roman sta celo uspela ujeti vsak svojega, žal podmerskega sulca.

Kuhar in ribič Jernej Ajger je za vse udeležence sulčelova pripravil okusen golaž. Sam lovi največ krape, občasno pa s tehniko *match* še druge ribe. Ima tudi muharski pribor od starega očeta, ki ga namerava kmalu preizkusiti. Lipani, pozor!

od nogometnega stadiona v dolžini kakega kilometra. Vmes sem srečal nekaj sulčarjev, ki so lovili z brega ali pa so se za boljši met podali kar v vodo. Večjega ulova ni imel še nobeden od njih, nekaj manjših sulcev pa je žeokusilo ostre trnke. Vsi so bili kljub temu veseli in dobre volje, pa tudi optimizma (značilnosti večine ribičev) jim ni manjkalo, saj je bilo do kosila še nekaj ur in v oblačnem, meglenem dnevu, kakršen je bil, je

»Sulci pri nas dobro uspevajo«

Ob srečanju sulčarjev sem se pogovarjal z dr. Tomažem Lavričem, ki je član družine od leta 1986, z lanskim letom pa tudi upravnega odbora, v katerem opravlja delo tajnika.

Glede na priljubljenost skupnih ribolovov na sulca in ker ga v vaših vodah imate, me zanima, kako to, da ste letos prvič organizirali tovrstno druženje ribičev?

»Pred desetletjem, predvsem pa po zaprtju farne prašičev v Ihanu, smo vložili določeno število manjših sulcev. Zadnja leta pa so naši člani ujeli nekaj sulcev blizu mere (90 cm) in tudi večje, zato smo se odločili, da je morda čas poskusiti z organizacijo skupnega ribolova. Prvi sestanek smo imeli pred mesecem, potem pa dali obvestilo na splet in v nekaj dneh smo že imeli zapolnjeno maksimalno število udeležencev – dvajset.«

Člani in turisti so lovili tudi že prej?

»Člani in turisti so lahko lovili, ulova pa nikoli nismo preveč izpostavljali ribiški javnosti, zato tudi večjega zanimanja za ribolov ni bilo. Sulec se je tudi zaradi tega bolje prijel in sedaj v naših vodah dobro uspeva. V letošnjem letu pa smo prvič ponudili ribolovne dovolilnice tudi na spletnem portalu ribiskekarte. si, posledično pa zabeležili izjemen odziv številnih sulčarjev.«

Dr. Tomaž Lavrič tajnik RD Bistrica Domžale

Koliko pa so merili največji doslej ujeti sulci?

Tudi do 1,15 m. Pri izlovu v lanskem letu pa smo naleteli na 1,2 m dolge in to po več primerkov na enem mestu. Manjših pa je seveda veliko več.«

Ali bi lahko dejali, da je Kamniška Bistrica sulcem prijazna voda?

»V sodelovanju z Zavodom za ribištvo smo ugotovili, da je Kamniška Bistrica primerna za drst sulca, ker je alpska hudourniška voda. Vanjo prihajajo na drst sulci tudi iz Save. K sreči je spodnji tok

precej raven oz. na njem ni visokih ovir in previsokih jezov, prek katerih sulci ne bi mogli, zato lahko pridejo precej visoko po toku navzgor. V tem delu vode nameravam sulca še posebej zaščititi in že v letošnjem letu načrtujemo prepoved vijačenja na postrvi v tem predelu. Ta del vode tudi ni posebej zanimiv za vijačenje na postrvi, ker jih tukaj ni veliko, več pa je lipanov, klenov in drugih belic.

Dobra novica je tudi ta, da sulec v naših vodah ostaja in ne beži v Savo. Letno lahko odlovimo največ pet sulcev, verjetno pa bomo to število zmanjšali na štiri.«

Kako pa je z drugimi ribami? Mrenami, podustni? In s katerimi vodami še upravljate?

»Voda je za salmonide zelo primerna, mreine in podusti pa prihajajo iz Save na drst in so pri nas za športni ribolov morda nekoliko manj zanimive.

Poleg voda porečja Kamniške Bistrice imamo v upravljanju še lepo število ribnikov in jezer (19) tako, da je tudi za kraparje in lju-bitelje lova ščuk, bolenov, smučev in somov dobro poskrbljeno. Vse zainteresirane vabim na obisk naših voda, na ribolov sulca in številna ribiška srečanja, ki jih imamo čez celo leto.«

Spuzvasti posnetek kaplja sodi med tiste vabe, ki nikakor ne smejo manjkati v nobeni sulčarski torbi. V pravem trenutku in ob pravilni uporabi sulec ne bo ostal ravnodušen. Podobno velja za posnetek drstnega spleta piškurjev, ki mu rečemo cof.

bilo mogoče še marsikaj. Pri ribah, kot smo že omenili, nikoli ne veš prav za gotovo, kdaj bodo pri volji za akcijo in sulci so še posebno muhasti.

Ribiči so po večini uporabljali klasične vabe za ribolov sulca – voblerje različnih oblik in barv, silikonske ribice, umetne piškurjke v paritvenem spletu (cof) in seveda spužvaste posnetke kapljev. Naravni kaplji so bili pred mnogimi leti, ko je bila njihova uporaba še dovoljena, naravnost ubijalski za sulce in postrvi. Uspešnost njihovih posnetkov skorajda nič ne zaostaja, če le ribič pravilno vodi vabo in posnema gibanje pravega kaplja, ki se giba po dnu in tam je treba voditi tudi vabo. Zato so velikokrat žrtev skal in drugih ovir, za katere se zapenjajo in za ribiče nemalo-

Trije ribiški prijatelji, Žan Kranjc, Blaž Rozman in Jaka Pogačnik, so se zelo trudili ujeti kraljevskega lepotca. Jaku je uspelo, le da je ujel zgolj kraljeviča pri 59 centimetrih. Prijel je na spužvastega kaplja.

Jureta Baloha, Roka Trebušaka in Simona Kovača sem kar nekaj časa opazoval pri ribolovu. Lep globok tolmun, v katerega so metali vabe, je kot naročen za domovanje velikega sulca. V nekem trenutku se je Rokova palica silovito ukrivila, razlog pa žal ni bil sulec, temveč skala pod vodo, v katero se je zapela vaba. S precej spretnosti jo je ribiču uspelo rešiti.

Nazaj grede sem srečal še Klemena Kalana in Aleša Jagra, ki sta tistega dne stavi-la na voblerje in cofe. Vabe kot nalašč za bistrejšo vodo jima do tistega trenutka še niso prinesle uspeha.

Po prvem delu sulčelova so se ribiči okrepčali z okusnim golažem. V ribiškem domu in pred njim so rekli še marsikatero zanimivo na temo sulcev in sulčelova, preden so se znova odpravili na lov.

krat ostajajo izgubljene. Tudi pri reševanju te težave je velika prednost uporaba pletenic, ki imajo zelo veliko nosilnost glede na premer in skorajda nikakršno razteznost. Vabo, ki se zapne za oviro, lahko rešimo tako, da močno vlečemo in se trnek izravna, vaba pa osvobodi. V najslabšem primeru tako zamenjamo le trnek, kar je veliko ceneje kot izgubiti vabo.

Med potjo sem videl nekaj lepih prelivov, jezov in tolmunov, iz katerih globlin bi lahko vsak čas šinil kak lep primerek in se pognal na ribičevo vabo. Posebno dolgo sem opazoval trojico ribičev, ki je vabe metala v lep dolg tolmun. Glede na

teren sem vsak čas pričakoval prijem. Rok, Jure in Simon so vložili precej truda in volje ter prelovili vsako ped vode. Na sulca pa žal niso naredili večjega vtisa, saj prijema ni bilo. Očitno mu, kot že velikokrat, nekaj ni bilo pogodu. Ali pa se je preprosto že najedel in mu je nenadni pojav večjega številca vab v bližini pomenil zgolj »motnjo v sistemu«. No, prav slednja bi lahko bolj nervoznega gospodarja tolmana spodbudila k prijemu.

K ribiškem domu sem se vrnil ravno pravi čas, da sem večino udeležencev ujel pri kosilu. Okrepčilni golaž je odlično

pripravil Jernej Najger, član RD BD in poklicni kuhar. Premor ob topli enolončnici se je vsem še kako prilegel. Sulčelov je sam po sebi precej naporna zadeva, za vodo pa je večina nameravala oditi tudi po kosilu. V ribiškem domu je bilo potem kako uro zelo prijetno in zabavno. Izmenjali smo si nekaj izkušenj iz sulčelova, pa tudi o krapih in drugih ribah, smo rekli katero. »Zverin« je v revirjih RD BD na pretek, le poiskati jih je treba. Za poskuse ste dobrodošli!

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Posebna naveza

Za uspešen ribolov krapov in njihovih velikih sorodnikov je navadno dovolj, če ribič pozna dve ali tri uporabne naveze. Prav lahko pa se zgodi, da nenadoma povsem odpovejo v neznani in drugačni vodi ter pri ribolovu divjih in izbirčnih rib. Da se takšen neželen scenarij ne bi uresničil, je dobro poznati več navez, s katerimi se lahko prilagodimo različnim ribolovnim razmeram. Kot zadnjo v seriji opisov navez za ribolov krapovcev predstavljam posebno navezo (angl. Withy Pool Rig) z zanimivim ukrivljenim končnim delom.

Posebno navezo je razvil ribič Steve Renyard in jo poimenoval po slavnih revirjih v okolici vasi Withypool na jugozahodu Velike Britanije, kjer je rad lovil. Za navezo je značilen ukrivljen končni del s cevko, ki je videti kot navzdol

Odrežite približno 25 cm prevlečene pletene vrvice. Pri tem vam bodo v pomoč posebne škarje za rezanje vrvice. Sam sem uporabil vrvico z nosilnostjo 25 lb (dobrih 11 kg).

Na zaključnem delu pletene vrvice s pomočjo enostavnega vozla naredite zanko. Odvečno vrvico odrežite s škarjami.

Na vrvico poveznite trnek #8. Sam sem uporabil takšnega s širokim zavojem, vendar lahko uporabite tudi drugačne.

Sestavine za izdelavo

Za izdelavo posebne naveze boste potrebovali zatiče (štoperje), cevko za poravnavo vrvice, trnek, škarje za rezanje vrvice, bojli, iglo za prebadanje bojlijev, pripravo za zataganje vozlov, prevlečeno pleteno vrvico, ukrivljeno cevko iz umetne mase, ki je občutljiva za toploto, volframovo pasto in svinčeno utež.

obrnjena čeljust. Ideja je, da ob prijemu trnek konča točno tam, kjer želimo, to pa je v krapovi spodnji ustnici. Krapji ali druge večje ribe iz skupine krapovcev, ki bodo vsrkali končni del posebne naveze s trnkom, se je bodo zelo težko rešili.

Pri ribolovu s posebno navezo toplo

priporočam uporabo dvignjenih vab (angl. pop up) ali drugih plavajočih delcev, denimo koruze ali drugih vab iz umetne snovi. Le z njihovo uporabo bo naveza na ribolovnem mestu gibljiva in bo delovala tako, kot mora. Verjetno bi ujeli krape tudi, če bi uporabili talne ▶

Na vrvico navežite trnek. Bodite pozorni, da naredite kratak lasek, saj boste lovili z dvignjenimi vabami (angl. pop up).

Z druge strani na vrvico natakните cevko iz umetne mase, ki je občutljiva za toploto. Cevka naj bo dolga od 4 do 5 cm, v premeru pa naj meri od 1,6 do 2 mm.

Cevko segrejte nad paro. Pri tem lahko uporabite kar kozico za kavo ali čaj.

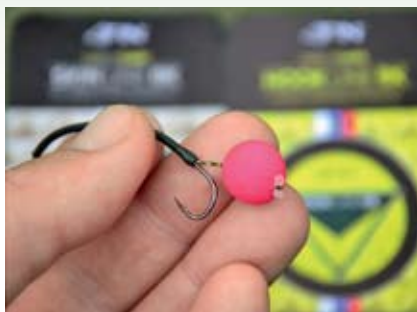
Z iglo za prebadanje boljjev prebodite bolj. Na čeljusti namestite vrstico in jo pretaknite skozi vabo.

Zanko namestite na zaponko in vse skupaj zavarujte s cevko za poravnavo vrvice. Na zaponko navežite glavno vrstico (laks) in pri tem uporabite Grinnerjev voz. Na zaponko namestite svinčeno utež in pripravljene ste na ribolov.

Cevko oblikujte v polkrog. Nekateri proizvajalci kraparske opreme ponujajo že izdelane cevke, ki jih lahko uporabite pri izdelavi posebne naveze.

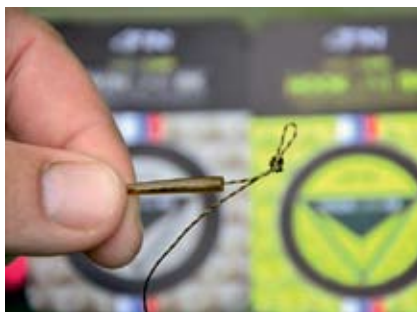
Položaj vabe zavarujte z zatičem (štoperjem).

Takole je videti zaključni del posebne naveze (*angl.* Withy pool rig).

Približno 0,5 do 1 cm nad cevko odstranite prevleko pletene vrvice.

Na vrstico namestite cevko za poravnavo vrvice, ki bo preprečevala vozlanje. Na nasprotni strani vrvice s pomočjo enostavnega vozla izdelajte zanko. Utrdite jo s pripravo za zategovanje vozlov. Pazite, da boste pri tem uporabili primerno silo. Odvečno vrstico odrežite s škarijami.

Posebna naveza z ukrivljeno cevko, vabo in zaponko z utežjo.

S prsti pregnetite volframovo pasto in jo oblikujte v obliko, ki bo prijazna za metanje. Namestite jo na mesto, kjer ste ogulili pleteno vrstico.

vabe, vendar za slednje že obstajajo precej boljše naveze. Vsi, ki ste v zadnjem letu spremljali moje opise navez, se boste ob tem spomnili preproste, kombinirane, toge naveze, naveze 360.

S posebno navezo boste najuspešneje lovili v revirjih s stoječo vodo z malo

Posebna naveza je odlična za ribolov velikih in izkušenih krapov. Tudi sam pogosto lovim z njo, saj deluje.

Navezo, ki jo opisujem, odlikuje poseben položaj v vodi, ki je izjemno agresiven in bistveno pripomore k ulovu največjih rib. Priporočam, da jo uporabite v revirjih, kjer lovi veliko ribičev.

S posebno navezo lahko uspešno lovite tudi v kristalno čisti vodi.

podvodnega rastlinja in meljastim dnom, drugod pa se ne bo izkazala najbolje. Prav tako verjetno ne bo vaša prva izbira, ko boste prišli na ribolov, jo pa velja uporabiti na revirjih, kjer lovi veliko ribičev in kjer so največji krapi že zelo izkušeni. Posebno navezo odlikuje njen položaj v vodi, ki je izjemno agresiven in bistveno pripomore k ulovu največjih rib.

Ni odveč poudariti, da vedno uporabite le izjemno ostre trnke. Navezo lahko izdelate na različne načine; v pripevku opisujem le enega izmed njih.

O drugih načinih izdelave lahko več preberete na svetovnem spletu. Tam je veliko člankov in uporabnih videoposnetkov, ki vam bodo olajšali morebitne začetniške težave. Svetujem, da pogleda-

te tudi na kanal Youtube, kjer iščite pod geslom Withy Pool Rig. Dober prijem vam želim!

*Besedilo in fotografije: Radek Filip
Prevedel: Jure Ušeničnik*

Izdelava umetnih muh in prodaja pripomočkov za muharjenje

Servisiranje ribiške opreme, krpanje ribiških škornjev in menjava podplatov

GSM: 040/225-516, e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com

Fish opening

1. - 3. April 2016

"Odpiramo lov na idrijsko postrv".

Prvi "fish opening" v Sloveniji ponuja nepozaben ribiški dogodek na Idriji in bližnjih potokih in rekah. Odkrivali bomo skrivnosti muharjenja, vam predstavili ribolovni okoliš z RD Idrija ter se naužili ribjih specialitet.

Vabljeni v Cerčno!

SKI & MOUNTAIN
CERČNO RESORT

E-mail: info@hotel-cerčno.si

Telefon: +386 5 37 43 400

Življenjska pot puhovke Sivke

Pripoved o kratki življenjski poti puhovke Sivke je v muharski jezik prevedena izkušnja mladega, še ne dvajset let starega dekleta iz vasi pod Alpami, ki je izgubilo življenje v tragični nesreči v prostrani zahodni deželi vina in sira. Iz njenega dnevnika, ki ga je tedne po žalostnem dogodku našla njena polsestra, sijejo kriki po svobodi, beda puščobnega vsakdana, sprijaznjenost, pa tudi mladostna modrost o človeški volji in mejah naše lastne izbire. Kot skromen epitaf naj ji večno služijo surove, a resnične besede iz njenega poslednjega rokopisa: nad kalnim močvirjem življenja smo lebdeli kot truma najlepših metuljev. Toda nihče in nič ne leti večno. Popadali smo vanj in si umazali s prahom mladosti posuta pisana krila. Vse nas vleče nekam navzdol ...

Bilo ji je menda namenjeno, da svet opazuje le od daleč, da se resnici približa samo ob posebnih trenutkih, ki jih določi On. Nikoli ni vedela, kdaj jo bo poklical. Čepela je v skrbno ozaljšani leseni škatlici z intarzijami drobnih svetlih češnjevih cvetov. Ujeta v bogastvu. Z drugimi sorodnicami podobnega videza je štela prazne trenutke in čas ji je tiho mineval v drobnem puhaistem suženjstvu, odetem v zveneča imena, zlahtni les in oglušujočo tišino.

Le bežno se spominja svojih začetkov. Rodila se je v veliki družini, še sama ne ve, s kolikšnim številom sestic in bratcev. Bili so revni, tako zelo revni, da so morali pozimi spati v isti jetični sobi, da ne bi zmrznili. Svojega najzgodnejšega otroštva se spominja po smrdu nakopičenega račjega govna in široke odprtine, ki ga je iztrebljala. Prvi trenutki, ki jih nosi v srcu, so prepojeni z vonjem po kloaki.

Bila je zvedava majhna puhovka. Od nekdaj so jo imenovali Sivka, kajti rasla je iz račke, ki je imela sivo perje. Druge sorodnice so bile rdečkaste, nekatere pa temnejše in celo rjave. Črnih ni videla nikoli, čeprav je že slišala zanje. Takšne naj bi bile njene daljne sorodnice iz krajev, ki jih ni kanila obiskati.

Kar nekaj časa je minilo in Sivka ga je preživela v skrbi za svoj životek. Gladila si je mehak puh in ga negovala z ostanki mastne račje kreme, ki so ležali po kotih njenega skromnega domovanja. Zrasla je v krasotico z bujnim sivomodrim puhom. Nekega dne se je končno pripetilo, kar je želela: puhovka Sivka je odšla v svet.

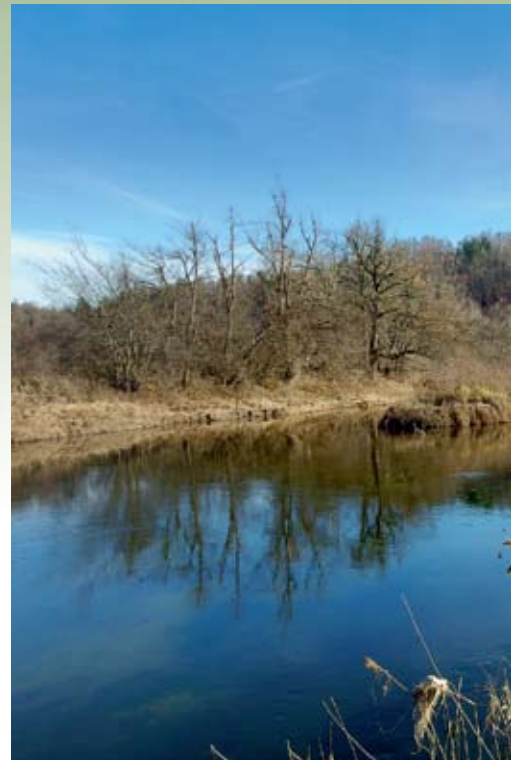
Najprej so jo zaprli k množici podobnih bujnih krasotic, beraških duš,

in prvič v življenju je začutila, da je pomembna, da nekam sodi. Z nekaterimi nedolžnimi srci se je celo spoprijateljila. Gojila je strasti in trepetala pred ljubeznijo, toda ni se zavedala, da jo bodo kmalu izdali. Vse nas vleče nekam navzdol ...

Prišel je njen čas in iz sestrinstva je morala med slovesne pernate prikazni, ki so nemo ždele v izložbah. Napuh jim je razžiral krvave duše. Končno so jo, kot druge vzgojene za čast, prikovali na trnek, najfinejšega v škatlici. Postala je poganjek za nekaj večjega in junaškega, česar ni razumela. Ni se ji godilo slabo, a v duši je bila izpraznjena, skažena in prekleta.

Večinoma je bilo mirno. Ždela je v škatlici, ki se je od časa do časa sunkovito premaknila in njena vrata so se odprla. Takrat je bilo, kot bi se odprl vhod v raj! V domovanje je posijala močna svetloba in zadišalo je po svežem, česar ni bila vajena. Zaslupljena od močnega sija in omamnih vonjav, ki so preganjale zatohlost ozaljšanega domovanja, je prekrivala očke z negovanimi puhastimi krilci.

Usodi ni mogla ubežati. Kot še ena izmed puhovk, drobna in neznatna, ji je bilo namenjeno loviti velike lipane in plašne potočne postrvi. To je bila njena usoda, čeprav se je ni zavedala v polnosti. Nikoli je niso vprašali, kako se počuti v svoji koži in oblekici, ki so ji jo skrojili, vsilili. Nikoli niso vprašali po nočeh, ki jih je v strašnem pričakovanju preživela v prebivališču, ki so ji ga namenili. Ločili so jo od bratcev in sestic, izruvali iz okolja, ki ga je nosila globoko v drobnem srcu.

Nad kalnim močvirjem življenja smo lebdeli kot truma najlepših metuljev. Toda nihče in nič ne leti večno. Popadali smo vanj in si umazali s prahom mladosti posuta pisana krila. Vse nas vleče nekam navzdol ...

Nekega preljubega dne, po brezkončnih vročih dnevih in nočeh, preživetih v vlažni škatlici z drugimi sorodnimi dušami, se je odprl svet v svetlo jutro. Znane roke z debelimi prsti in svetlečim zlatim prstanom so jo iztrgale iz mehke bele preproge, na kateri je počivala. Mrzel jutranji zrak z vonjem po jesenski gmajni in vlažni megli ji je udaril v krila, jih dvignil in po drobnem životku jo je zmrazilo.

Prikazal se je On. »Končno sem na vrsti!« je vzkliknila v drobnem srcu, ki je začelo močno biti. Glasno je dihal, da ji je vroča sapa z jedkim vonjem po vinski brozgi dvigala krilca. Debeli prsti so jo vkovali v tesen objem in jo nič kaj spretno privezali na dolgo nevidno vrv, ki je segala do neba in nazaj. Od nekod se je pojavila črna škatlica in debeli prsti so segli vanjo. Z velikimi očmi je opazovala njihove gibe; On je vedel, kaj mora storiti. Vdano je čakala med prsti, ko jo je namazal z mastno snovjo iz črne škatlice. Kot premočen pes je ždela na blazinicah Njegovih prstov, prepređenih z globokimi brazdami.

Nato je močno zapihalo, da bi jo skorajda odpihnilo. Oprijela se je brazd, pa tudi sicer so jo prsti zelo tiščali k tlom, da je ne bi odneslo. Jedka sapa ji je razpihal mastna krila in zopet je dobila lahkoten, celo nekoliko svoboden

občutek. Nenadoma pa so jo debeli prsti izpustili iz močnega objema in prevzel jo je občutek breztežnosti. Lebdela je v zraku, visoko nad zemljo, in tisti omamni trenutek je zamaknjeno opazovala svet. Z drobnimi očmi je premerila rjavozeleni travnik, gozd visokih in tankih bilk, ki so molele iz preproge rjave, zelene in rumene barve. V daljavi se je bleščalo nekaj, česar še ni videla, neka prozorna in tekoča snov, ki je premagovala vrsto sivih in belih kopic. Nenadoma je na telescu, prikovanem na jekleni obod, začutila neznansko silo, ki jo je poslala stran od Njega, daleč proti rjavi preprogi iz suhega

cvetja in stran od prozorne tekočine. Dvignila se je še višje in med letom ji je veter razpiral nežna krila. Mežikala je z očmi in poskušala doumeti, kaj pomeni vse skupaj. Za kratek čas je prišel spet blaženi občutek lebdenja in miru, nato pa jo je neznanska sila vlekla nazaj k prozorni tekočini na nasprotni strani travnika. Začela je nežno padati in srebrno ogledalo, v katerem je videla svoj odsev, je bilo vse bližje. Nazadnje je pristala kot na gladkem toplem ledu in drsela po njem, On pa je bil daleč in visoko. Prav nič je ni bolelo, le kovina, na katero so jo pribili, je počasi drsela nekam v prosojne globine, krilca, ki jih je menda podedovala po materi in očetu, pa so jo trdno držala na površini. Toda vse nas vleče nekam navzdol ... Zvedavo je opazovala svet okoli sebe, ki se je hitro premikal, da mu je komaj sledila. Skozi kaplje megle jo je obžarjalo toplo sonce in želela bi si, da bi vse skupaj trajalo dlje.

V globinah pod njo je prežala neznana nevarnost, ki se je, vsa sveža, zala in nedolžna, ni zavedala. Med opazovanjem krasot sveta, tako lepih, da si jih niti v sanjah ni upala predstavljati, je prišlo grozodejstvo. Ni ga pričakovala, popolnoma jo je presenutilo. Nenadoma je toplo svetlobo prekinila temina in mrzel občutek ji je zlepil krila. Od strahu je zaprla drobne očke in mesnati objem, podoben Njegovim razbrazdanim prstom, ki je prišel od spodaj, je bil silovit in trd. Potegnil jo je nekam navzdol, v globine, On pa je s potegom prozorne vrvice, na katero je bila privezana, velel, da se je oprijela neznane mrzle votline, ki je otepala in razbrazdala. Cmokajoč hrup ji je polnil drobna ušesa.

Napenjala je vse sile in se, trudna, zvijala pod težo votline in Njegovega

močnega potega. Mislila je, da jo bo raztrgalo, zato je zložila drobna krilca in čakala na konec. Res, pritisk je pojenjal in znova se je prikazala svetloba. Topli razbrazdani prsti so jo izruvali iz globin mesnate votline, ust debelega lipana, in znova je posijal topel dan.

Drobno srce ji je divje utripalo v tulcu, iz katerega so rasle tanke nožice in krilca. Kar nekaj jih je izgubila. Sključena in utrujena je počivala na velikih razbrazdanih prstih, ki so jo vzvišeno frcnili, zavrgli. Padala je dolgo. Premočena krilca niso bila dovolj, da bi se obdržala na vodni površini. Kovano breme jo je vleklo navzdol, v mrzlo globino. Bila je zapuščena in sama. Pristala je med zelenimi podvodnimi travami, na peščenem dnu. Okoli nje so plavalni drobni rakci, ki so z nožicami praskali med zatohlim muljem. Utrujena je poskušala razpreti krilca, a zaman.

Visoka voda prihodnjega dne je dvignila peščeni nanos. Drobna zrnca so počasi prekrivala njeno sivo obleko, nekdanj tako bogato in polno življenja. Nenadoma je postalo temno in odurno mrzlo. Zaprla je drobne očke in se v mislih prepustila spominom, ki so jo vabili nekam nazaj. Tako je utonila v večni spanec.

S prihodom pomladi je popustila moč objema kovanega bremena in Sivkino telo je bilo končno prosto. Drobni mehurčki podzemnega plina so ji razkuštrali krilca in jih dvignili. Sivka je znova zletela, lebdela v bistri vodi in slovesno plapolala. Čeravno z zaprtimi očmi, a bila je svobodna. In neslo jo je na lepše, med širjave svežine, tjakaj, kjer spi že tisočero njenih prednic in se v globoki mir mešata veselje in grenkoba.

Nace Nouvel

● V SPOMIN

Božo Bašelj

(1933–2015)

Kranjski ribiči smo se 4. decembra 2015 za vedno poslovili od našega dolgoletnega, predanega in marljivega člana in funkcionarja, Boža Bašlja.

Kranjski ribiški družini se je pridružil leta 1967. Kmalu smo v njem spoznali delavnega, vnetega in sposobnega mladega ribiča ter ga hitro vključili v delo in funkcije organov RD. V več kot štiridesetih letih zelo aktivnega dela je z vso zavzetostjo

in veliko dobre volje prevzemal in odgovorno opravljal mnoge funkcije ter zahtevna dela v korist RD Kranj, predvsem pa v dobro ribjega življa v vodah kranjskega ribiškega okoliša. V spomin na njegovo delo naj naštejemo njegove najodgovornejše funkcije in naloge: en mandat je bil vodja revirja, dva mandata član upravnega odbora in kar štiri mandate (1984–2000) podpredsednik RD. Poprijel je tudi za kramp in lopato, bil je spreten pri elektroribolovu in natančen pri vseh delih v ribogojnici. Dva mandata je deloval tudi v upravnem odboru ZRD Gorenjske in v njenih komisijah. Prav vse naloge in dela je opravljal

zanesenjaško – udarniško, kot je rad dejal, brez privilegijev in nagrad. Te so prišle spontano, saj je prejel vsa družinska odlikovanja, RZS pa mu je dodelila red za ribiške zasluge I., II. in III. stopnje z listino, imenovali smo ga tudi za častnega in zaslužnega člana.

Spoštovanemu in cenjenemu ribiškemu tovarišu se za njegov velik življenjski prispevek kranjskemu ribištvu iskreno zahvaljujemo. Ohranili ga bomo v lepem in spoštljivem spominu kot pridnega, poštenega ribiča in dobrega človeka.

RD Kranj

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Ocvrt file krapa v kefirju in file tolstolobika v zeliščni omaki

Z začetkom pomladi prihajajo tudi toplejši sončni dnevi in zagotovo bomo katerega od njih preživel na domači verandi v prijetni družbi svojih prijateljev. Dodana vrednost takega druženja bo, če jih boste takrat presenetili z nezahtevnimi, a izvirnimi in okusnimi jedmi iz rib. Za katero od takih priložnosti vam v nadaljevanju predstavljamo način priprave ocvrtega fileja krapa v kefirju in fileja tolstolobika v zeliščni omaki.

Ocvrt file krapa v kefirju

Za 4 osebe potrebujemo:

- 80 dag očiščenih filejev krapa
- 4 jajca
- pol litra kefirja ali jogurta
- sesekljana sveža zelišča: drobnjak, peteršilj, timijan, rožmarin
- lupino ene neškropljene limone
- limonin sok
- gladko moko
- sol
- poper

Ribji file solimo, popoprano in po njem potresemo sesekljana sveža zelišča (drobnjak, peteršilj, timijan, rožmarin) in sesekljana limonino lupino. Zelišča vtremo v file ter mariniramo vsaj eno do dve uri, še bolje čez noč. Pred paniranjem fileje pokapamo z limoninim sokom. Maso za paniranje pripravimo kot za palačinke: v posodo damo štiri rumenjake, pol litra kefirja (po želji lahko tudi jogurta), dodamo gladko moko in solimo po okusu. Dobro premešamo, da dobimo gosto in gladko maso. Če je pregosta, dolijemo nekaj mleka. Beljake stepemo v trd sneg in jih pazljivo vmešamo v maso. Vanjo po želji lahko vmešamo še sveže nasekljana zelišča. Ribje fileje pomokamo in z obeh strani povaljamo v kefirjevi masi. Pečemo na maščobi v ponvi ali pa v globoki maščobi v fritezi.

Zraven ocvrtih filejev postrežemo holandsko omako ter kuhan krompir in zelenjavo.

Ocvrt file krapa v kefirju

Ob ribi postrežemo kuhan krompir in holandsko omako, katere pripravo smo opisali v Ribiču, 1–2/2016.

K jedi priporočamo cviček ali modri pinot.

File tolstolobika v zeliščni omaki

File tolstolobika v zeliščni omaki

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg tolstolobika, narezanega na fileje
- lupino in sok ene neškropljene limone
- lupino in sok ene neškropljene pomaranče
- 1 dag ingverja
- nekaj vejic peteršilja
- stolčeta zelen poper
- 1 limeto
- 1 vejico rožmarina
- 1 dl sojine omake
- 1 dl belega suhega vina
- 0,5 dl vinjaka ali konjaka
- 1,5 dl javorjevega sirupa
- maslo
- olivno olje
- sol
- poper

Pripravimo marinado. V ta namen sesekljamo sveža zelišča, dodamo lupino in sok ene neškropljene limone, lupino in sok ene neškropljene pomaranče, limetin sok, sojino omako, vino, vinjak, javorjev sirup. Soljene kotleto povaljamo v marinadi in v njej pustimo dlje časa, medtem jih večkrat obrnemo.

V ponev damo pol olivnega olja in pol masla ter popečemo marinirane kotleto. Ko so pečeni, jih položimo v pekač. V ostanek maščobe v ponvi damo marinado in jo povremo. Po potrebi dodamo še malo vode. S to omako prelijemo ribo v pekaču in pečemo 20 minut v pečici, segreti na 180 do 190 °C. Postrežemo jo skupaj s slanim krompirjem.

Ob jedi priporočamo nežno rdeče vino, modri pinot ali modro frankinjo, lepo pa se k njej poda tudi cviček ali belo suho vino.

Borut Jerše

Ribiška družina: **Šempeter**
 Voda (revir): **Savinja**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **91 cm; 8,2 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**
 Datum ulova: **januar 2016**
 Ujel: **Vasilij Kokol**
 Naslov: **Velenje**

Ribiška družina: **Šempeter**
 Voda (revir): **Savinja**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **104 cm; 11,4 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **december 2015**
 Ujel: **Rafko Batnik**
 Naslov: **Gaberke pri Šoštanj**

Ribiška družina: **Šempeter**
 Voda (revir): **Savinja**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **94 cm; 8 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **december 2015**
 Ujel: **Zdravko Novak**
 Naslov: **Gaberke pri Šoštanj**

Ribiška družina: **ZZRS**
 Voda (revir): **Sava Bohinjka**
 Vrsta ribe: **potočna postrv**
 Dolžina (cm); teža (kg): **87 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **16. januar 2016**
 Ujel: **David Chalupka**
 Naslov: **Česka Republika**

Ribiška družina: *****
 Voda (revir): **Savinja**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **97cm; 9,25 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, ***
 Datum ulova: **december 2015**
 Ujel: **Renato Fijavž**
 Naslov: **Celje**

Ribiška družina: **Novo mesto**
 Voda (revir): **Krka, K3**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **105 cm; 9 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**
 Datum ulova: **24. november 2015**
 Ujel: **Rok Kotnik**
 Naslov: **Dolenjske Toplice**

Ribiška družina: **Barje**
 Voda (revir): **Mali graben**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **81 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **15. januar 2016**
 Ujel: **David Chalupka**
 Naslov: **Česka Republika**

Ribiška družina: **ZZRS**
 Voda (revir): **Sava Bohinjka**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **108 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, spužvasti kapelj**
 Datum ulova: **16. januar 2016**
 Ujel: **Jan Matějka**
 Naslov: **Česka Republika**

Ribiška družina: **ZZRS**
 Voda (revir): **Sava Bohinjka**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **100 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, spužvasti kapelj**
 Datum ulova: **16. januar 2016**
 Ujel: **Radek Filip**
 Naslov: **Česka Republika**

Priporočilo, kolikšne naj bi bile najmanjše mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v **Ribiču, 4/2006**, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.

Plavček (*Rana arvalis*) (foto anja)